



**Socialnämnden**

Plats och tid	Kommunkontoret Strömsund, sammanträdesrum Almen, kl. 8.15 – 15.00		
Beslutande	Karin Näsmark (S), ordförande Deanne Edin (S) Marie Gabrielsson (S) Mona Olofsson (V) Mats Gärd (C) Åse Ehnberg (M) Hans Elmbjer (SD) Ingrid Nilsson (S) tjänstgörande ersättare Elmer Andersson (S) tjänstgörande ersättare Inga-Brith Nilsson (C) tjänstgörande ersättare		
Övriga närvarande	Annika Stedt, sekreterare Aki Järvinen, socialchef, 65-67 Gudrun Öjbrandt, verksamhetscontroller, §§ 65-80 Lena Norrman, 1:e socialsekreterare, § 77 Michael Ritter, utredare/kvalitetsansvarig, del av § 78, § 79 Berit Nordkvist, samordnare anhörigstöd, § 80		
Utses att justera	Åse Ehnberg		
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, vård- och socialförvaltningen, 2017-05-31		
Underskrifter	Sekreterare	.....	Paragraferna 65 – 85
		Annika Stedt	
	Ordförande	.....	
		Karin Näsmark	
	Justerare	.....	
		Åse Ehnberg	

**ANSLAG/BEVIS A**

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Socialnämnden		
Sammanträdesdatum	2017-05-24		
Datum då anslag sätts upp	2017-05-31	Datum då anslag tas ned	2017-06-22
Förvaringsplats för protokollet	Vård- och socialförvaltningen		
Underskrift	..... Annika Stedt		



---

§ 65

**Godkännande av föredragningslista**

Ny redigerad tjänsteskrivelse ärende 17, uppföljning internkontroll SIP/ISIP.

Bilaga utlämnad ärende 19, tjänsteskrivelse anhörigstöd.

Extraärende: Begäran om information om Rosenkvartsens HVB-hem i Backe.

**Socialnämnden beslutar att godkänna föredragningslistan.**

\_\_\_\_\_



**§ 66**

Dnr 2016.51

700

**Delårsrapport per april 2017**

Redovisning lämnas över delårsrapport per april 2017.

Vård- och socialförvaltningen ser ett underskott inom personlig assistans på 1,2 mnkr samt ca 2 mnkr i underskott för placeringskostnader inom individ och familjeomsorgen.

Äldreomsorgen förväntas med tillskott av äldreomsorgsmedel vara i balans. Kostnaderna för personlig assistans inom LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, och placeringskostnader inom IFO, individ- och familjeomsorgen, behöver särskilt bevakas även i fortsättningen.

**Yrkande**

Ordföranden yrkar att socialnämnden tar del av och godkänner delårsrapport per april 2017.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av och godkänner delårsrapport per april 2017. Bilaga.

---

**Beslutsexpediering**  
Kommunstyrelsen

Förvaltning/avdelning: Vård- och Socialförvaltningen

Prognos baserad på redovisning  
t.o.m:

## Verksamhetsprognos driftbudget (exkl kapitalkostnad)

- Februari     Mars  
 April         Maj  
 Augusti       September  
 Oktober       November

Budget (belopp tkr)			Prognos helår (belopp tkr)			Nettoavvikelse	Föregående prognos
Kostnader (inkl tilläggsbudget)	Intäkter (inkl tilläggsbudget)	Nettoram	Kostnader	Intäkter	Netto	Prognos helår	
359 441	43 777	315 664	365 237	46 869	318 368	-2 704	0

### A. Förvaltnings-/avdelningschefs kommentar om nuläget

Förvaltningen ser ett underskott inom personlig assistans om 1,2 miljoner samt ca 2 miljoner i underskott för placeringskostnader inom individ och familjeomsorgen.

Äldreomsorgen förväntas med tillskott av äldreomsorgsmedel vara i balans och kostnaderna för personlig assistans inom LSS och placeringskostnader inom IFO behöver fortsatt särskilt bevakas.

### B. Åtgärd/förslag för att komma inom budgetram

	Beaktad i prognos	Kräver politiskt beslut	Behandling i nämnd, datum	Beslutsparagraf	Krävs beslut
1.	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	_____	_____	<input type="checkbox"/> KS <input type="checkbox"/> KF
2.	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	_____	_____	<input type="checkbox"/> KS <input type="checkbox"/> KF
3.	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	_____	_____	<input type="checkbox"/> KS <input type="checkbox"/> KF
4.	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	_____	_____	<input type="checkbox"/> KS <input type="checkbox"/> KF

### C. Kommentar till avvikelse i förhållande till föregående prognos



Förvaltning/avd: Vård- och Socialförvaltningen

Ändamål	Kostnader (belopp i tkr)			Intäkter (belopp i tkr)			Netto- avvikelse	Kommentarer
	Budget (inkl TA*)	Prognos helår	Prognostiserat över/underskott	Budget (inkl TA*)	Prognos helår	Prognostiserat över/underskott		
007 Nämnd	900	900						
197 Ledn o adm	24 975	24 948	27	473	473		27	
700 Biståndsenhet	2 750	2 750						
711 Bost.s.serv,vuxna	31 522	31 785	-263	797	797		-263	
713 Dagverksamh LSS	7 239	6 537	702	69	69		702	
717 Personlig ass	27 197	27 347	-150	20 938	19 871	-1 067	-1 217	Kostnad riskerar att öka med ca 3- 4 mkr, på grund av försäkringskassans striktare bedömningar
718 Stödinsatser	7 707	7 707		172	172			
752 Ekonomienhet	19 106	18 760	346	1 758	1 758		346	lägre kostnad/intäkt för arbetsmarknadsåtgärder
- varav utbet försörjn.st	12 910	12 910						
754 Boendestöd	1 455	1 455						
755 Vuxenenhet/ öppenvård	10 587	11 587	-1 000	775	775		-1 000	Högre placeringskostnader än budgeterat
- varav institutionsvård	7 418	8 418	-1 000	775	775		-1 000	
<b>Transport</b>	<b>133 438</b>	<b>133 776</b>	<b>-338</b>	<b>24 982</b>	<b>23 915</b>	<b>-1 067</b>	<b>-1 405</b>	

Prognos baserad på redovisning t.o.m:

2017

Feb  Mars  Apr  Maj  
 Aug  Sept  Okt  Nov

Förvaltning/avd: Vård- och Socialförvaltningen

Ändamål	Kostnader (belopp i tkr)			Intäkter (belopp i tkr)			Netto- avvikelse	Kommentarer
	Budget (inkl TA*)	Prognos helår	Prognostiserat över/underskott	Budget (inkl TA*)	Prognos helår	Prognostiserat över/underskott		
<b>Transport</b>	<b>133 438</b>	<b>133 776</b>	<b>-338</b>	<b>24 982</b>	<b>23 915</b>	<b>-1 067</b>	<b>-1 405</b>	
756 Familjecentralen	104	104						
757 Barn och familj	18 984	19 984	-1 000	2 447	2 447		-1 000	Högre placeringskostnader än budgeterat
- varav institutionsvård	12 782	13 782	-1 000	2 447	2 447		-1 000	
759 Familjerätt	861	861						
770 Projektmedel								
771 Särskilt boende	90 864	92 171	-1 307	10 578	13 567	2 989	1 682	Äldreomsorgsmedel kompenserar för ökad personalkostnad
776 Nattnattlag	23 170	26 170	-3 000				-3 000	Ökade personalkostnader för Gästis, Tåsög, Brismark
778 Trygghetsboende	1 559	1 542	17				17	
781 Hemvård	58 967	59 109	-142	3 962	5 132	1 170	1 028	Äldreomsorgsmedel kompenserar för ökad personalkostnad
782 Hemsjukvård	21 434	22 133	-699	1 080	1 080		-699	Högre personalkostnader än budgeterat för sommaren
785 Kommunrehab	10 060	9 387	673	728	728		673	
<b>Summa</b>	<b>359 441</b>	<b>365 237</b>	<b>-5 796</b>	<b>43 777</b>	<b>46 869</b>	<b>3 092</b>	<b>-2 704</b>	

\* TA=tilläggsanslag/-budget



§ 67

Dnr 2016.51

700

## Uppföljning av mål 2017

Följande mål redovisas per april månad:

- **Mål 3.1 Kvinnor och män som bor i särskilt boende erbjuds utevistelse enligt individuell överenskommelse i genomförandeplanen**

Målet är inte uppnått på grund av svårigheter att följa upp målet annat än på individnivå vilket skulle kräva ytterligare genomgång av social dokumentation i de flesta fall. Överenskommelse om utevistelse i genomförandeplanen har inte alltid kunnat göras.

- **Mål 8.1, Antalet olika personal som en hemtjänstmottagare som mest möter under 14 dagar skall i genomsnitt uppgå till högst 12 personer**

Målet är inte uppnått. Mätning under två veckor i april visar att såväl kvinnor som män möter i genomsnitt 14 olika personer.

- **Mål 8.2 Kvinnor och män bosatta i särskilt boende får sin omvårdnad av ett begränsat antal vårdpersonal, dvs. i genomsnitt högst 12 personer under 14 dagar eller högst 50 % av den totala personalgruppen som arbetat under 14 dagar**

Målet är uppnått.

### Yrkande

Ordföranden yrkar att socialnämnden tar del av och godkänner uppföljning av mål per april 2017.

### Socialnämndens beslut

Tar del av och godkänner uppföljning av mål per april 2017. Bilaga.

## Uppföljning av inriktnings- och effektmål per sista april 2017

### Socialnämnden

Övergripande /Prioriterade mål från kommunfullmäktige 2017	Effektmål från socialnämnden 2017	Resultat 2017	Nivå
<b>1. Fortsatt god ekonomisk hushållning, respektive verksamhetsnämnd analyserar resursfördelningen inom sitt ansvarsområde</b>	<p>1.1 Kostnaden per kvinna och man inom hemtjänsten i kommunen ska minska i förhållande till kostnaden 2016.</p> <p><b>Resultat:</b> 2014: 336 tkr i kommunen - 257 tkr i liknande kommuner. 2015: 355 tkr i kommunen - 292 tkr i liknande kommuner.</p> <p><i>Mätvärden i Kolada</i></p>	Resultat för 2016 redovisas i juni 2017	Kan inte redovisas
<b>2. Kvinnors och mäns förmåga till egen försörjning ska stärkas</b>	<p>2.1 Andelen personer som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd ska minska i förhållande till 2016.</p> <p><b>Resultat:</b> 2015 var det 21,6 % 2016 var det 19,6 %</p> <p><i>Mätvärden från Öppna jämförelser</i></p>	Redovisas under 1:a kvartalet 2018	Kan inte redovisas
<b>3. Fortsatt satsning på arbetsmiljö- och folkhälsofrågor</b>	<p>3.1 Kvinnor och män som bor i särskilt boende erbjuds utevistelse enligt individuell överenskommelse i genomförandeplanen.</p> <p><i>Lokal undersökning</i></p>		Kan inte redovisas / målet inte uppnått
<p><b>Analys och kommentar:</b> Redovisas per april, augusti och december. Årets första uppföljning har skett för perioden januari - mars genom stickprov från samtliga särskilda boenden. Resultatet pekar på svårigheter att följa upp målet annat än på individnivå vilket skulle kräva ytterligare genomgång av social dokumentation i de flesta fall. Individuell överenskommelse om utevistelse i genomförandeplanen har inte alltid kunnat göras. Vissa överenskommelser ger små möjligheter att på övergripande nivå konstatera om målet uppfyllts eller inte. Många vårdtagare uttrycker önskemål att gå ut endast på sommaren eller om vädret är bra. Vissa vårdtagare går ut på egen hand utan att det noteras av personal. Några vill helst vara inomhus och några blir ytterst oroliga av förändringar i vardagen vilket kan omfatta även utevistelser. Vårdpersonal och enhetschefer får återkoppling kring resultatet och får arbeta vidare med att hålla frågan aktuell.</p>			



<p><b>4. Psykisk ohälsa bland barn och unga ska minska</b></p>	<p>4.1 Alla flickor och pojkar som är placerade av IFO och har en psykisk ohälsa ska ha en samordnad individuell plan eller motsvarande planering i en aktuell genomförandeplan.</p> <p><i>Lokal undersökning</i></p>	<p>Redovisas 1:a kvartalet 2018</p>	<p>Kan inte redovisas</p>
<p><b>5. Vårdtagares/brukares inflytande över sin vardag ska öka</b></p>	<p>5.1 Andelen kvinnor och män som är ganska/ mycket nöjda med sin hemtjänst ska uppgå till minst 95 %</p> <p><b>Resultat:</b></p> <p>2015: Andel som svarat positivt 89 %</p> <p>2016: Andel som svarat positivt; kvinnor 90 %, män 89 %.</p> <p><i>Mätvärden: Socialstyrelsens brukarenkät</i></p>	<p>Redovisas 1:a kvartalet 2018</p> <p>Finns inget nytt resultat. Det publiceras under oktober 2017.</p>	<p>Kan inte redovisas</p>
	<p>5.2 Andelen kvinnor och män som är ganska/ mycket nöjda med sitt särskilda boende ska uppgå till minst 85 %</p> <p><b>Resultat:</b></p> <p>2015: Andel som svarat positivt 78 %</p> <p>2016: Andel som svarat positivt; kvinnor 85 %, män 96 %.</p> <p><i>Mätvärden: Socialstyrelsens brukarenkät</i></p>	<p>Redovisas 1:a kvartalet 2018</p> <p>Finns inget nytt resultat. Det publiceras under oktober 2017.</p>	<p>Kan inte redovisas</p>
	<p>5.3 Andelen kvinnor och män som i enkät svarat positivt på frågan "Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?" ska uppgå till 90 % bland hemtjänstmottagare</p> <p>2015: Andel som svarat positivt 82 % i kommunen</p> <p>2016: Andel som svarat positivt kvinnor 77 % män 85 %.</p> <p><i>Mätvärden: Socialstyrelsens brukarenkät</i></p>	<p>Redovisas 1:a kvartalet 2018</p> <p>Finns inget nytt resultat. Det publiceras under oktober 2017.</p>	<p>Kan inte redovisas</p>
	<p>5.4 Andelen kvinnor och män som i enkät svarat positivt på frågan "Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?" ska uppgå till 90 % bland personer bosatta i särskilt boende</p>	<p>Redovisas 1:a kvartalet 2018</p> <p>Finns inget nytt resultat. Det publiceras under oktober 2017.</p>	<p>Kan inte redovisas</p>

	<p>2015: Andel som svarat positivt 81 % i kommunen</p> <p>2016: Andel som svarat positivt; kvinnor 70 % män 95 %.</p> <p><i>Mätvärden: Socialstyrelsens brukarenkät</i></p>		
	<p>5.5 Av de kvinnor och män som utifrån ett hemsjukvårdsbehov haft kontakt med arbetsterapeut ska 80 % av kvinnor och män ha ett individuellt formulerat mål i hälsoplanen.</p> <p>2016: 47 %. Kvinnor 63 % män 38 %.</p> <p><i>Lokal undersökning</i></p>	Redovisas 1:a kvartalet 2018	Kan inte redovisas
	<p>5.6 Av de kvinnor och män som utifrån ett hemsjukvårdsbehov haft kontakt med fysioterapeut/ sjukgymnast ska 80 % av kvinnor och män ha ett individuellt formulerat mål i hälsoplanen.</p> <p>2016: 37 %. Kvinnor 56 % män 44 %.</p> <p><i>Lokal undersökning</i></p>	Redovisas 1:a kvartalet 2018	Kan inte redovisas
<b>6. Fortsatt kvalitetsutveckling</b>	<p>6.1 Ökad kvalitet ur den enskildes perspektiv vad gäller att själv kunna påverka vid vilka tider man får hjälp.</p> <p>Andelen kvinnor och män vid kommunens särskilda boenden som svarat positivt på frågan: "Brukar du kunna påverka vid vilka tider du får hjälp"? ska uppgå till minst 65 %.</p> <p>2015: Andel som svarat positivt; kvinnor 51 %, män 58 %.</p> <p>2016: Andel som svarat positivt; kvinnor 43 %, män 80 %.</p> <p><i>Mätvärden: Socialstyrelsens brukarenkät</i></p>	Finns inget nytt resultat. Det publiceras under oktober 2017.	Kan inte redovisas
<b>7. Det är god tillgänglighet till verksamhet och tjänster</b>	<p>7.1 Handläggningstiden i snitt (dagar) för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök ska inte överskrida 10 dagar för kvinnor och män.</p> <p>2015: 10 dagar - nu enbart nybesök - medel i riket 16 dagar</p> <p>2016: 16 dagar - bland de 50 % mittersta</p>	Redovisas under 1:a kvartalet 2018	Kan inte redovisas

	<i>Mätvärden från Kkik</i>		
	7.2 Handläggningstiden i snitt (dagar) för nya vårdtagare för att få beslut om hemtjänst i ordinärt boende ska inte överskrida 14 dagar (10 arbetsdagar) för kvinnor och män.  <i>Lokal undersökning</i>	Redovisas under 1:a kvartalet 2018	Kan inte redovisas
<b>8. Verksamheten bedrivs så att det är tryggt och säkert</b>	8.1 Antalet olika personal som en hemtjänstmottagare som mest möter under 14 dagar skall i genomsnitt uppgå till högst 12 personer.  2015: en hemtjänstmottagare möter i genomsnitt 14 olika personer, kvinnor 13,7 och män 14,7.  2016: kvinnor möter i genomsnitt 15 olika personal, män möter i snitt 16 olika. Medel i riket är 15 för både kvinnor och män.  <i>Lokal undersökning</i>	Resultat mätning 1, 2017:  Mätning under två veckor i april visar att såväl kvinnor som män möter i genomsnitt 14 olika personer.	Målet inte uppnått
	8.2 Kvinnor och män bosatta i särskilt boende får sin omvårdnad av ett begränsat antal vårdpersonal, dvs. i genomsnitt högst 12 personer under 14 dagar eller högst 50 % av den totala personalgruppen som arbetat under 14 dagar.  2015: Medeltal för kvinnor och män är 12 olika personal. Medeltal för 60 % av den totala personalgruppen som arbetat under 14 dagar är 21 personer.  2016: Medeltal för kvinnor och män är 12 olika personal. Medeltal för 50 % av den totala personalgruppen som arbetat under 14 dagar är 14 personer  <i>Lokal undersökning</i>	Resultat mätning 1, 2017:  Mätning under två veckor i april.  Kvinnor 12 personer  Män 11 personer  Medeltal för 50 % personalgruppen 11 personer	Målet uppnått
<b>Analys och kommentar:</b> Resultat redovisas per april, augusti och december. Mätning är gjord under april och omfattar samtliga hemtjänstmottagare med dagliga insatser och stickprov bland vårdtagare i särskilt boende. Små variationer finns mellan kvinnor och män på enhetsnivå. Kontinuiteten är som förväntat bättre hos enheter med små personalgrupper. Målet är inte uppnått för hemtjänst medan det är uppnått för särskilt boende.			
<b>Verksamheten bedrivs så att det är tryggt och säkert</b>	8.3 Andel personer 65 år och äldre som smärtskattats i palliativ vård under sista levnadsveckan ska under		Kan inte redovisas

	ett år/kalenderår uppgå till 80 %. 2015: utgångsvärde: 27 % 2016: utgångsvärde: 39 %		
	8.4 Andel närstående till avlidna 65 år och äldre som erbjudits eftersamtal ska under ett år/kalenderår uppgå till 80 % 2015: utgångsvärde: 43 % 2016: utgångsvärde: 50 %		Kan inte redovisas



**§ 68**

Dnr 2016.124

740

**Bostad med särskild service för vuxna, plan för Strömsunds kommun 2017-2020**

Socialnämnden beslutade vid sammanträde den 23 mars 2016 § 32 att ge vård- och socialförvaltningen i uppdrag att komma med förslag till reviderad boendeplan LSS till arbetsutskottets sammanträde den 10 augusti 2016.

Arbetsutskottet beslutade den 10 augusti 2016 § 62 att flytta fram presentation av färdig boendeplan till arbetsutskottets sammanträde den 9 november 2016.

Arbetsutskottet beslutade den 9 november 2016 § 91 att ge vård- och socialförvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med planen och återkomma vid arbetsutskottets sammanträde den 7 december 2016.

Vid arbetsutskottets sammanträde den 7 december 2016 § 101 fick förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med revidering av boendeplanen för LSS, i planen särskilt beakta det sociala innehållet, samt återkomma med nytt förslag till arbetsutskottets sammanträde 8 mars. Strömsunds kommun ska under 2017 inleda arbetet med en övergripande bostadsförsörjningsplan. Det är troligt att boendeplan för LSS kommer att ingå i den.

Vid arbetsutskottets sammanträde den 8 mars 2017 § 29 fick vård- och socialförvaltningen i uppdrag att lämna slutligt förslag till plan till arbetsutskottets sammanträde den 10 maj 2017.

Förslag till reviderad plan har tagits fram. Planen föreslås gälla för perioden 2017 - 2020.

**Beredning**

AU § 51/2017

**Yrkande**

Ordföranden yrkar att socialnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag till beslut.



---

§ 68 (forts.)

**Socialnämndens beslut**

1. Anta reviderad boendeplan LSS för åren 2017-2020. Bilaga.
2. Uppdrar till vård- och socialförvaltningen att fortsätta den inledda dialogen kring tillgänglighetsåtgärder och ägandeform för bostäder med särskild service och vid behov återkomma till nämnden med information eller nya underlag för beslut.

---

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 73.8  
Version: 2.0

Typ: Plan  
Fastställt: SN 2017-05-24 § 68

Giltighetstid: 2017-2020  
Uppdateras: 2018-10

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020 .....	1
1. Inledning .....	2
1.1 Bakgrund .....	2
1.2 Målgrupp och inriktning för verksamheten .....	2
2. Definition bostad med särskild service enligt LSS .....	2
2.1 Gruppbofastad .....	3
2.2 Servicebostad .....	3
2.3 Annan särskilt anpassad bostad .....	4
3. Utredning och bedömning .....	4
3.1 Från ansökan till verkställighet .....	4
3.2 Personkretsarna inom LSS .....	4
4. Insatsens innehåll .....	5
5. Nationell översyn .....	5
6. Nuläge 2016 i Strömsund .....	7
6.1 Ålders- och könsfördelning .....	7
6.2 Behoven kvarstår över tid .....	8
6.3 Brukare och bostäder .....	9
6.4 Innehåll och verksamhet .....	11
6.5 Öppna jämförelser .....	12
7. Prognos för behov av bostad med särskild service LSS 2017-2020 .....	12
7.1 Tendenser inom målgrupp för LSS .....	12
7.2 Äldre brukares behov .....	13
7.3 Personlig assistans kontra bostad med särskild service .....	13
7.4 Lokalisering av bostäder .....	13
7.5 Kommande behov av grupp- och servicebostäder .....	13
8. Inriktning för utveckling och åtgärder .....	13
9. Referenser .....	15

Id nr: 7:1

Version: 2.0

## 1. Inledning

### 1.1 Bakgrund

2016-03-23 gav socialnämnden vård- och socialförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till revidering av den boendeplan LSS som fastställdes 2010.

### 1.2 Målgrupp och inriktning för verksamheten

Målgrupp för planen är vuxna med beslut om bostad med särskild service enligt lag om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS. I planen beskrivs nuläge och en plan för framtida behov av sådana bostäder. Verksamheterna ska arbeta för att bostädernas tillgänglighet och utformning samt insatsens innehåll möter målgruppens behov.

Insatser som ges ska kontinuerligt utvecklas, kvalitetssäkras och följas upp utifrån ledningssystem, föreskrift och lagstiftning. Utveckling och förändring i lagstiftning och nationella riktlinjer vägs in i det lokala förbättringsarbetet. Verksamheterna ska beakta andra lokala styrdokument, exempelvis kommunens tillgänglighetsplan som uttrycker vikten av att tillgänglighet beaktas vid nybyggnationer och renoveringar i det kommunala bostadsbolagets fastigheter och kommunens egna fastigheter.

## 2. Definition bostad med särskild service enligt LSS

Vuxna som tillhör någon av LSS' personkretsar har vid behov rätt till bostad med särskild service eller annan särskilt anpassad bostad. Sådana bostäder finns i tre huvudformer

- Servicebostad
- Gruppbofastad
- Annan särskilt anpassad bostad

Målet är att kvinnor och män med funktionsnedsättning ska kunna leva och bo på ett likvärdigt sätt jämfört med andra människor i motsvarande ålder och ha ett eget hem där man känner trygghet och trivsel.

Service- och gruppbofastäder bör vara förlagda till vanliga bostadsområden. De bör utformas och placeras så att de inte får en institutionell prägel. Undantag kan göras om sjukvård på grund av brukares behov behöver finnas lättillgängligt.



## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 7:1

Version: 2.0

En bostad med särskild service kan inte jämföras med en bostad med ett vanligt hyreskontrakt. Det är en skyldighet för den som ska ge insatsen att erbjuda en lämplig bostad och den enskilde förväntas kunna acceptera erbjudandet. Den enskilde betalar kostnaden för bostaden medan innehållet i boendet är en LSS-insats utan kostnad för den enskilde.

### **2.1 Gruppboende**

Med gruppboende avses en fullvärdig bostad med tillgång till gemensamhetsutrymme där god service och omvårdnad kan ges av personal alla tider på dygnet. Gruppboendet är ett bostadsalternativ för personer som har omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov.

I lagens förarbeten anges inte något exakt antal brukare i en bostad med särskild service. Socialstyrelsen menar i allmänna råd att lämpligt antal brukare kan vara tre till fem men att någon ytterligare kan accepteras om alla brukare kan tillförsäkras goda levnadsvillkor. Upp till sex brukare har ansetts acceptabelt i en gruppboende enligt högsta förvaltningsdomstolen. Så väl lägenheter i flerbostadshus som friliggande villor eller radhus kan användas för gruppboende. Gruppboendet kan ordnas som en grupp friliggande bostäder där varje brukare disponerar sin egen lägenhet och har tillgång till gemensamma utrymmen.

De gemensamma utrymmena bör placeras så att de kan fungera som den samlade punkten för brukarna. De bör ligga i nära eller direkt anslutning till de enskilda lägenheterna och vara lätta att nå. Ytorna bör vara tillräckliga för att alla som bor i gruppboendet kan delta samtidigt i olika aktiviteter. Gruppboendets gemensamhetslokaler bör vara till för dem som bor i gruppboendet och tjänstgörande personal och bör endast kunna nyttjas av andra på brukarnas villkor.

### **2.2 Serviceboende**

Serviceboende är en mellanform mellan en lägenhet i gruppboende och ett helt självständigt boende i egen lägenhet. En serviceboende består av ett antal fullvärdiga lägenheter där brukarna har tillgång till gemensam service. I en serviceboende kan det bo fler personer än i en gruppboende. Antalet brukare bör dock vara så begränsat att serviceboendet integreras i bostadsområdet. Där det finns flera serviceboendet ska det också finnas gemensamma utrymmen för service och gemenskap.

Id nr: 7:1

Version: 2.0

Dygnet-runt-stöd av personal ska kunna erbjudas i den egna lägenheten. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och ligger ofta samlade i samma hus eller kringliggande hus.

### **2.3 Annan särskilt anpassad bostad**

Det är en bostad som är utformad och anpassad efter den enskildes behov. Boendeformen omfattar inte någon fast personalbemanning som ger omvårdnad eller kultur- och fritidsinsatser. Om den enskilde har sådana behov får de tillgodoses genom andra beslut om insatser.

## **3. Utredning och bedömning**

### **3.1 Från ansökan till verkställighet**

För att komma ifråga för insatsen bostad med särskild service enligt LSS behöver personen tillhöra någon av lagens tre personkretsar. Kommunens LSS-handläggare bedömer tillhörighet till personkrets och som efter ansökan från den enskilde utreder behovet av bostad med service och beslutar om insatsen. Beslutet överlämnas till LSS-enheten som anvisar en lämplig bostad och verkställer beslutet. Verksamhet sker i dialog med den enskilde och/eller legal företrädare. Önskemål om boende beaktas men är ingen garanti för vilken bostad som kan anvisas.

### **3.2 Personkretsarna inom LSS**

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Funktionsförmågan mellan olika personer som tillhör någon av personkretsarna kan variera i stor utsträckning. Det kan vara en person med lättare utvecklingsstörning eller autism utan fysiska funktionsnedsättningar som behöver stöd och hjälp med planering av sin vardag och hjälp med att upprätthålla sociala kontakter men som

Id nr: 7:1

Version: 2.0

klarar sitt hushåll och att sköta sin personliga vård samt arbete/dagverksamhet så länge inga oväntade förändringar sker. En annan person kan ha omfattande fysiska funktionsnedsättningar utan begåvningsmässiga nedsättningar och behöver hjälp med alla vardagens göromål men kan själv styra personalen för att få hjälp på det sätt som personen önskar. I ett tredje fall kan det vara en person med både stora begåvningsmässiga och fysiska funktionsnedsättningar, kanske utan förmåga till kommunikation i tal eller tecken och med behov av stöd och hjälp i dagliga livets alla situationer.

#### **4. Insatsens innehåll**

Målsättningen med lagens insatser är att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna leva som andra. Verksamheten enligt denna lag ska vara av god kvalitet och bedrivs i samarbete med andra berörda samhällsorgan och myndigheter. Verksamheten ska vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet. Den enskilde ska i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Den enskilde har rätt till individuellt anpassad hjälp i den dagliga livsföringen. Stöd och hjälp ska utformas för att möta den enskildes individuella behov av exempelvis omvårdnad men också för att kunna sköta vardagliga aktiviteter, upprätthålla sociala kontakter, kommunicera och planera livet framåt.

Omvårdnad ska ges på ett sådant sätt att den stärker den enskildes tilltro till sin egen förmåga, kontinuerligt anpassas efter rådande omständigheter så att den svarar mot den enskildes aktuella situation, och noggrant planeras, dokumenteras och följas upp.

#### **5. Nationell översyn**

I socialstyrelsens kartläggning och analys av vissa LSS-insatser från 2015 såg man risker med att bostäder med särskild service tenderar att få en institutionell karaktär då de samlokaliseras med andra boendeformer eller dagverksamheter. Gruppboendestäder tenderar att bli större med fler brukare än vad socialstyrelsen rekommenderar i allmänna råd. Kartläggningen visar också att det är vanligt med

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 7:1

Version: 2.0

satellitbostäder kopplat till bostäder med särskild service. De menar att det medför svårigheter att inkludera alla brukare i den gemensamhetslokal som föreskrivs. Man framhåller att gemensamhetslokal förarbetena till LSS beskrivs i första hand var till för gruppboendets brukare. Diskussioner förs också om bedömningen av goda levnadsvillkor.

Sveriges kommuner och landsting, SKL, har i en skrivelse ställt sig delvis frågande till socialstyrelsens kartläggning. De menar att kommunerna behöver ett tydligare stöd i utförandet av insatsen och att denna kartläggning i delar är undermålig.

Myndigheten för delaktighet, MFD, har gjort en utvärdering av funktionshinderspolitiken 2011-2016. Här framkommer att det ofta kan ta lång tid att verkställa beslut om bostad med särskild service. Anledningen beskrivs av både socialstyrelsen och inspektionen för vård och omsorg, IVO, som brist på resurser och planering av bostäder. Socialstyrelsen trycker på behov av framförhållning och samarbete mellan berörda nämnder i frågor om bostadsplanering.

I socialstyrelsens kartläggning framkommer att förarbeten och lagtext har några år på nacken. De konstaterar även att vi står inför andra typer av behov i framtiden med t ex personer med neuropsykiatriska funktionshinder. Där ger lagens boendeformer inte stöd på det sätt som tillgodoser behoven hos dessa personer. Boendestöd i någon form kan vara en lösning och den stödformen tillämpas med stöd av biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen på skiftande sätt av kommunerna.

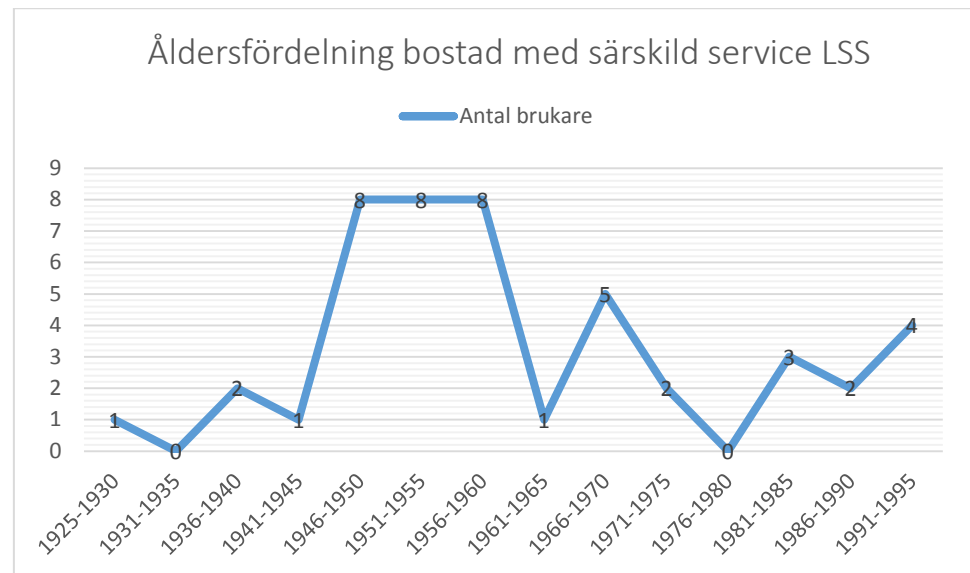
Hela lagstiftningen LSS är under översyn och resultatet väntas redovisas hösten 2018. Syftet med det totala regeringsuppdraget är enligt direktivet "att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att få till stånd mer ändamålsenliga insatser i LSS samt att lagstiftningen ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Detta genom en grundläggande översyn av incitament och förutsättningar för val av personlig assistent, nödvändiga förändringar i regelverket samt genom förstärkt kvalitet och träffsäkerhet i övriga insatser i LSS".

Id nr: 7:1  
Version: 2.0

## 6. Nuläge 2016 i Strömsund

### 6.1 Ålders- och könsfördelning

Bedömningsgrunderna och metodiken vid utredning och handläggning har förändrats över tid vilket kan ha påverkat exaktheten i framtagna statistik. Beskrivningen av nuläget redovisas till större delen inte könsuppdelad.



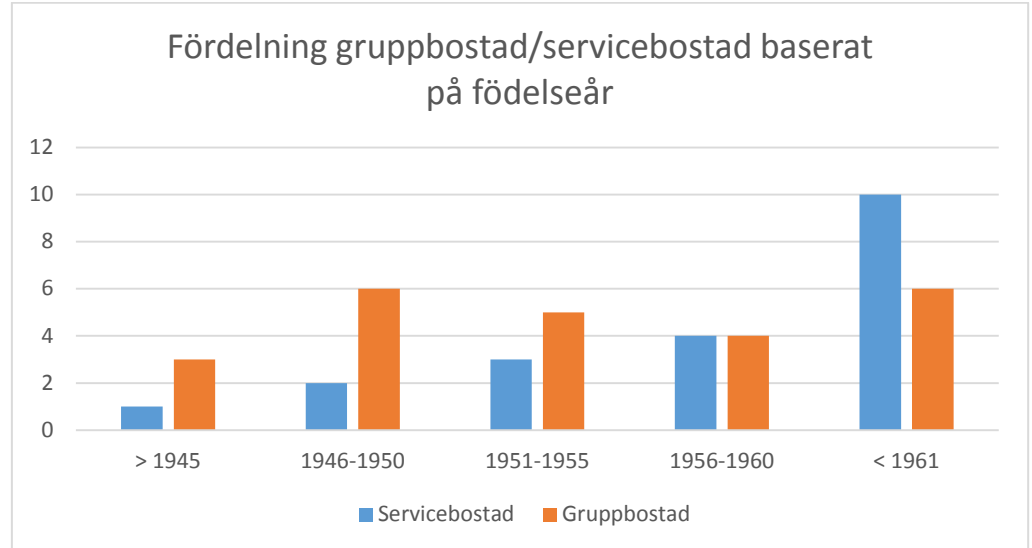
Figur 1. Antal personer i Strömsunds kommun som 2016 har beslut om insatsen bostad med särskild service per födelseår (5 årsgruppering).

En stor andel (ca 40%) av brukarna är 60 år och äldre. De flesta befinner sig i åldersspannet 60-69 år. Dessa brukare behöver tillförsäkras en trygg ålderdom. Förutom de funktionsnedsättningar som legat till grund för pågående insatser kan åldersförändringar och nytillkomna funktionsnedsättningar ge behov av tillgängliga bostäder och god omsorg till livets slut.

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 7:1

Version: 2.0



Figur 2. Antal personer i Strömsunds kommun som 2016 har beslut om gruppbostad eller servicebostad fördelat utifrån födelseår.

Behovet av omvårdnad och service i gruppbostad tenderar att öka med brukarnas stigande ålder. Det talar för att behov av gruppbostad kvarstår i alla fall under en tio årsperiod framöver på grund av den höga medelåldern bland brukarna i kommunen. Det innebär att brukare som idag bor i servicebostad kan komma att behöva gruppbostad. Det medför i sin tur att servicebostad kan komma att frigöras till nya brukare.

Med utgångspunkt från brukarnas perspektiv skulle boendena helst vara så tillgängliga att brukare inte skulle behöva flytta utan servicenivån istället kunde anpassas med personalresurser. Det skulle i större utsträckning möjliggöra kvarboende istället för behov av flytt.

### 6.2 Behoven kvarstår över tid

De flesta som söker bostad under barndom eller ungdomsår har kvarstående behov av en sådan bostad även i vuxen ålder och därför har en jämförelse visst intresse. Vid en jämförelse mellan å ena sidan barn och ungdomar som har insatsen bostad med särskild service för barn och å andra sidan vuxna med samma insats kan man se att det från 2007 inte varit nämnvärt stora skillnader i antal personer med beslut om insatsen. Det skulle indikera att man under kommande tio år kan räkna med ungefär lika stor tillströmning av barn och ungdomar

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 7:1

Version: 2.0

som söker bostad med särskild service i vuxen ålder som samma period bakåt.

Även antal avslutade insatser jämfört med antal påbörjade insatser harmoniserar i stort med varandra över åren. Det kan indikera att det totala behovet av bostäder med särskild service kvarstår även framöver.

### **6.3 Brukare och bostäder**

#### *Brukare*

Det totala antalet brukare med beslut om insatsen gruppboende är 24 personer och beslut om serviceboende är 20 personer. Brukarnas behov blir tillgodosedda genom en god fördelning av personalresurs även om de fysiska förutsättningarna i bostaden inte alltid är optimala.

Det finns enstaka brukare med beslut om bostad med särskild service som verkställs i annan kommun. Det finns också enstaka brukare i kommunen med beslut om annan särskilt anpassad bostad.

#### *Befintliga bostäder*

Bostäder som fungerar som/bedöms vara gruppboende är 23 stycken. Bostäder som fungerar som/bedöms vara serviceboende är också 23 stycken. Bedömningen är gjord utifrån bostadens fysiska tillgänglighet samt de reella behoven hos brukarna.

När boenden hyrs av privata fastighetsägare begränsas kommunens möjligheter att anpassa bostäderna på det sätt som bedöms nödvändigt för framtiden med exempelvis hissar och trygghetslarm. Här krävs ett nära samarbete med fastighetsförvaltningen.

#### **Pumphusgatan**

Bra gruppboende. Fungerar enbart för brukare som klarar att gå i trappor. Behov av hiss finns för att möjliggöra kvarboende nu och för framtida brukare. Privat fastighetsägare.

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 7:1

Version: 2.0

### **Lövbergavägen**

En gruppboende med sitt hiss finns till första våningsplanets två lägenheter och gemensamhetslokal. Till övriga våningsplan saknas hiss. Satellitlägenheter för serviceboende finns kopplade till boendet. Privat fastighetsägare.

### **Strömsvägen**

Gruppboende där två anpassade lägenheter ligger i direkt anslutning till gemensamhetslokalen. Ytterligare tre lägenheter som tillhör boendet finns i trapphuset. Satellitlägenheter för serviceboende finns i närområdet. Det finns fler lägenheter i trapphuset som skulle kunna ingå i gruppboendet om kommunen träder in som köpare vid en eventuell försäljning. Privat fastighetsägare.

### **Utsikten**

Gruppboende med god fysisk tillgänglighet. Någon serviceboende i närområdet (satellitlägenhet) skulle kunna anslutas vid behov. Hyrs av Strömsunds hyresbostäder.

### **Solkragen**

Gruppboende med sex lägenheter med trinettkök. Satellitlägenhet för serviceboende finns i närområdet och någon ytterligare kan anslutas vid behov. Hyrs av Strömsunds hyresbostäder.

### **Risselåsvägen**

Serviceboende som ligger insprängt i ett bostadsområde. Nuvarande ägarform på lägenheterna är egna bostadsrätter vilket bidrar till en osäkerhet för framtiden för boendet. Kommunen skulle kunna säkra en framtida satsning på boendet genom att träda in som ägare. Dialog med teknik- och serviceförvaltningen har inletts i frågan. Det skulle även ge möjligheter att utöka antalet platser i boendet genom att köpa in fler lägenheter vid behov.

### **Tingvalla**

Serviceboende som är organiserad inom ett helt bostadsområde. Det har möjliggjort flexibla lösningar vad gäller antal brukare och lägenheter som kopplas till boendet. Hissar saknas i flervåningshyreshusen vilket begränsar kvarboende.



Id nr: 7:1

Version: 2.0

Ändamålsenlig gemensamhetslokal saknas. Enhetens personalgrupp ger också insatser enligt SoL till vissa brukare. Hyrs av Strömsunds hyresbostäder.

## 6.4 Innehåll och verksamhet

### *Arbetsätt*

Genomförandeplaner upprättas för samtliga brukare. Insatserna kan behöva följas upp eftersom behoven förändras över tid. Brukare åldras, funktionsförmåga förändras, intressen har tillkommit eller fallit bort och sysselsättning har tillkommit eller avslutats. Det ställer stora krav på den som upprättar genomförandeplaner tillsammans med brukaren att gå igenom aktuella vardagsaktiviteter noga.

Personalen är ofta ett stöd till brukaren i att hantera sin ekonomi. Många har en företrädare i form av god man eller förvaltare men brukare lever som andra och behöver ha tillgång till pengar på samma sätt som andra, dvs. när andan faller på. Det gör att företrädarens deltagande i vardagsekonomin i vissa fall minskar medan personalens ökar.

I verksamheten finns en grupp av personal som aktivt jobbar för ett rikt fritidsliv för brukarna. Syftet är att förbereda brukare på att kunna delta i samhällets aktivitetsutbud i stort.

### *Bemanning utifrån behov*

Brukarna som bor i grupp- och servicebostäder har en stor variation i ålder och funktionsförmåga. En gruppboende har i huvudsak äldre brukare. Ingen grupp- eller serviceboende i övrigt har någon uttalad inriktning som gäller ålder eller typ av funktionsnedsättning.

Behovet av bemanning kan variera kraftigt beroende på brukarnas behov och önskemål vilket gör personalplaneringen svår. För närvarande innebär det dygnet-runt-bemanning i boendena. Personalen stödjer och hjälper brukare utifrån individuella behov med vardagens alla aktiviteter så som personlig vård, förflyttningar, hemliv, fritidsaktiviteter, ekonomi och sociala kontakter.

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 7:1

Version: 2.0

***Grupp och individ***

I tre gruppboendestäder finns möjlighet att äta samtliga måltider tillsammans. Där lagas också maten på plats vilket för många är ett trevligt inslag att kunna delta i. För andra kan lukten av god mat vara just den förberedelse som behövs för att sedan kunna äta. Att planera måltider och handla kan för vissa brukare vara en viktig uppgift. Vissa brukare har inget behov av samvaro eller klarar inte att fokusera vid gemensamma måltider. Det individuella behovet ska därför få styra.

**6.5 Öppna jämförelser**

Det finns vissa data angående stöd till personer med funktionsnedsättning men lokal analys och utveckling är sparsamt utvecklad inom verksamhetsområdet. Under 2016 deltog kommunen i SKL:s nationella brukarenkät för första gången vilket kan ge vägledning till förbättringsområden. För brukare i gruppboendestad kan det handla om åtgärder som kan leda till förbättrad trivsel, mer omtanke från personalen samt bättre möjlighet till rätt stöd. När det gäller serviceboende behövs ökad trygghet, både i den egna bostaden och trygghet med personal. Brukarundersökningen i gruppboendestad och serviceboendestad kommer att fortgå i kommunen vartannat år.

**7. Prognos för behov av bostad med särskild service LSS 2017-2020****7.1 Tendenser inom målgrupp för LSS**

Utifrån kunskaper om befolkningsutvecklingen i kommunen förväntas LSS-verksamheten på sikt minska. Det är troligt att många unga brukare precis som sina jämnåriga väljer att lämna kommunen för gymnasie- och högskoleutbildningar samt väljer att stanna på större orter efter avslutade studier. Hur många som väljer att återvända till kommunen är svårt att sätta om. Det finns tendenser till en större efterfrågan på serviceboendestäder än på gruppboendestäder bland yngre brukare.

Det kan även finnas brukare som med stöd av sina anhöriga klarat ett ordinarie boende men som i framtiden kan behöva stöd och hjälp inom någon särskild boendeform.

På sikt kommer behovet av gruppboendestad troligen att minska något medan behovet av serviceboendestad kvarstår eller ökar. Tillgången på

Id nr: 7:1

Version: 2.0

servicebostäder är egentligen inte begränsad eftersom det går att sammankoppla fler lägenheter med befintliga servicebostäder.

### **7.2 Äldre brukares behov**

Det finns behov att tillgodose åldrande brukares behov av en trygg och säker bostad. Det innebär högre krav framför allt på fysisk tillgänglighet i boendena. En stor andel brukare är idag runt pensionsåldern. Deras kommande behov talar för att behålla alla befintliga platser i gruppboende och eventuellt under några år framåt behov tillskapa ytterligare några platser.

### **7.3 Personlig assistans kontra bostad med särskild service**

Förändringar i försäkringskassans bedömningsgrunder för personlig assistans kan påverka om brukare beviljas assistans eller kan bli aktuella för gruppboende. Den pågående utredningen med översyn av lagstiftningen LSS som helhet kan också komma att påverka utvecklingen.

### **7.4 Lokalisering av bostäder**

I dagsläget finns bostäder med särskild service i Strömsund och i Hammerdal. Det möjliggör ett rikt fritids- och kulturutbud för brukarna vilket ska ingå i boendeformerna. Många brukare har även insatsen dagverksamhet som är väl utbyggd i Strömsund. Det bedöms angeläget att även fortsättningsvis samla bostäder med särskild service i Strömsunds tätort för att bedriva verksamheten kostnadseffektivt samt för att brukarna ska få bra möjligheter till goda levnadsvillkor.

### **7.5 Kommande behov av grupp- och servicebostäder**

Det finns en stor osäkerhet i prognosen beroende på att det finns flera osäkra parametrar som kan komma att påverka. Det är omöjligt att förutse om det tillkommer helt nya brukare genom inflyttning eller nyskadade/nyinsjuknade personer. Ett tillskott med tre personer med behov av insatsen kan innebära behov av att öppna upp ett helt nytt boende. Förändringen kan också gå åt motsatt håll med en stor andel äldre i befintliga boenden. Behovet av nya bostäder uppskattas därför till +/- fem under planperioden.

## **8. Inriktning för utveckling och åtgärder**

- Arbeta för att innehåll och utformning av befintliga bostäder med särskild service lever upp till behov av insatser.

## Boendeplan LSS Strömsunds kommun 2017-2020

Id nr: 7:1

Version: 2.0

- Fortsätta dialogen med fastighetsägare och fastighetsförvaltare inför beslut om framtida åtgärder, placering och utformning av bostäder för målgruppen.
- Planera för att kommunen i största utsträckning ska äga fastigheter/lokaler för de grupp- och servicebostäder som anvisas till brukare.
- Implementera arbetsmodellen Individens behov i centrum (IBIC).
- Kartlägga processen insatsen bostad med särskild service från handläggning till verkställighet.
- Utveckla det interna samarbetet kring stödformer för funktionsnedsatta i förvaltningen.
- Beakta möjliga lösningar för att kunna matcha brukare utifrån ålder och intressen i grupp- och servicebostäder.
- Arbeta med förbättringsarbete på verksamhets- och individnivå utifrån resultat i öppna jämförelser.
- Uppdatera och skapa stöd i ledningssystemet för verksamheter för funktionsnedsatta.

Id nr: 7:1

Version: 2.0

## 9. Referenser

1. Erman, Margareta. LSS - en vägledning. Komlitt 2015.
2. Bergstrand, Bengt-Olof. LSS 2015. Stöd och service till vissa funktionshindrade. Komlitt 2015.
3. Lag (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS
4. Utvärdering och analys av funktionshinderspolitiken 2011-2016, MFD  
<http://www.mfd.se/globalassets/dokument/publikationer/2016/utvardering-och-analys-av-funktionshinderspolitiken-2011-20161.pdf>
5. Kartläggning och analys av vissa insatser enligt LSS, Socialstyrelsen 2015  
<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19758/2015-3-7.pdf>
6. Kommentarer från SKL "Kartläggning av vissa insatser enligt LSS  
[http://skl.se/download/18.40a545014d3cce6c0a494a5/1431339742415/SKL-skrivelse-SoSregeringsuppdrag\\_delredovisning-febr2015.pdf](http://skl.se/download/18.40a545014d3cce6c0a494a5/1431339742415/SKL-skrivelse-SoSregeringsuppdrag_delredovisning-febr2015.pdf)
7. Tillgänglighetsplan för personer med funktionsnedsättning. Strömsunds kommun  
[www.stromsund.se/download/18.17479d461468db8c2a47e723/1403790044002/7\\_9+Tillg%C3%A4nglighetsplan.pdf](http://www.stromsund.se/download/18.17479d461468db8c2a47e723/1403790044002/7_9+Tillg%C3%A4nglighetsplan.pdf)
8. Bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. (SOSFS 2002:9)
9. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2016:87) om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2002:9) om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
10. Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen, Kommittédirektiv 2016:40, Socialdepartementet, Regeringen.



**§ 69**

Dnr 2017.47

770

**Förslag om ändrade övergångsbestämmelser för den föreslagna lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (prop. 2016/17:106)**

Den 16 februari 2017 beslutade regeringen om proposition 2016/17:106 om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. I propositionen föreslogs att den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård ska träda i kraft första januari 2018. Genom lagen upphävs samtidigt lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård.

I propositionen anges att ingen särbehandling ska göras för patienter inom psykiatrisk vård gällande fristdagar eller belopp. Regeringen föreslår att lagstiftningen ska ange tre fristdagar innan kommunernas betalningsansvar inträder. Förslaget innebär att det är kalenderdagar som avses och inte vardagar som i nuvarande lagstiftning. Det betyder att helger, midsommarafoton, julafton och nyårsafton också kan räknas som fristdagar. Tidsfristen sätts med beaktande av de län som bäst lyckats få ned antalet dagar, dvs. den standard som bevisligen är fullt möjlig att uppnå. Många kommuner skulle klara en tidsfrist om tre dagar redan i dag att döma av vad utredningen redovisat.

I remissyttranden som inkom fanns synpunkter kring att psykiatrisk vård inte skulle undantas från regel om tre fristdagar. Skäl till detta var att planering inför utskrivning från slutet psykiatrisk vård kan kräva längre förberedelser. I propositionen föreslogs därför en övergångsbestämmelse för patienter som vårdas inom slutet psykiatrisk vård. Övergångsbestämmelsen innebär att den upphävda lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård, med trettio fristdagar innan betalningsansvar inträdde, ska fortsätta att tillämpas fram till och med den 31 december 2018 för patienter i slutet psykiatrisk vård.

I föreliggande promemoria, Förslag om ändrade övergångsbestämmelser för den föreslagna lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (prop. 2016/17:106) föreslås, att övergångsbestämmelsen upphävs och att kommunens betalningsansvar för patienter som vårdas i slutet psykiatrisk vård ska inträda trettio dagar efter det att underrättelse om att en patient är utskrivningsklar skickats och att det är den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutet vård som ska tillämpas.



## § 69 (forts.)

Tidpunkten för kommunernas betalningsskyldighet ska dock gälla under förutsättning att kommun och landsting inte kommit överens om att kommunens betalningsansvar ska inträda vid en annan tidpunkt. Ändringarna i övergångsbestämmelserna föreslås träda i kraft den 2 januari 2018 och tillämpas fram till och med den 31 december 2018.

### **Konsekvenser av förslagen**

Förslaget om en ny lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård medför inga direkta kostnadsökningar för den kommunala sektorn eller för staten. Förslagen medför inte några nya administrativa uppgifter för landsting och kommuner, men vissa uppgifter flyttas från en verksamhet till en annan.

Den kommunala självstyrelsen påverkas inte av förslagen och inte heller jämställdheten mellan kvinnor och män.

### **Beredning**

AU § 44/2017

### **Yrkande**

Ordföranden yrkar att socialnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag till beslut.

### **Socialnämndens beslut**

Upprättat yttrande lämnas till Socialdepartementet. Bilaga.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**  
Socialdepartementet

Regeringskansliet  
Socialdepartementet  
Stockholm

### **Förslag om ändrade övergångsbestämmelser för den föreslagna lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (prop. 2016/17:106)**

Strömsunds kommun ställer sig bakom förslag till ändrade övergångsbestämmelser för patienter som vårdas i slutet psykiatrisk vård som föreslås träda i kraft den 2 januari 2018 att gälla under 2018.

Det kommande arbetet mellan kommunerna i Jämtlands län och region Jämtland Härjedalen gällande riktlinjer och samarbete avseende ny lagstiftning om samverkan vid utskrivning från slutet vård, kan dock komma att ha betydelse för antal fristdagar och när betalningsansvaret inträder för patienter som vårdas inom slutet psykiatrisk vård i Jämtlands län.

STRÖMSUNDS KOMMUN  
Socialnämnden





**§ 70**

Dnr 2017.26

750

**Revidering av program mot våld i nära relationer**

Socialnämnden antog program samt handlingsplan mot våld i nära relationer vid sitt sammanträde 2 december 2014 § 131. Programmet skulle uppdateras i december 2016.

Vid arbetsutskottets sammanträde den 7 december 2016 § 105 fick vård och socialförvaltningen i uppdrag att revidera program och handlingsplan samt återkomma till arbetsutskottet för fortsatt diskussion den 8 februari 2017.

Vid arbetsutskottets sammanträde den 8 februari 2017 § 13 fick vård och socialförvaltningen i uppdrag att komplettera gjorda revideringar samt återkomma till arbetsutskottet den 8 mars 2017.

Vid arbetsutskottets sammanträde den 8 mars 2017 § 25 fick vård- och socialförvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med färdigställande av program och handlingsplan för presentation vid arbetsutskottets sammanträde den 12 april 2017.

Förslag till reviderat program samt uppdaterad handlingsplan har tagits fram. Programmet föreslås gälla under åren 2017 - 2019.

**Beredning**

AU § 39/2017

**Yrkande**

Ordföranden yrkar att socialnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag till beslut.



**§ 70 (forts.)**

**Socialnämndens beslut**

1. Godkänna och fastställa upprättat program mot våld i nära relationer för åren 2017-2019 samt handlingsplan för 2017. Bilaga.
2. Uppdrar till vård- och socialförvaltningen att årligen upprätta förslag till handlingsplan.
3. Uppföljning ska ske av att aktiviteter enligt handlingsplanen har genomförts.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20  
Version: 3.0

Typ: Program  
Fastställt: Socialnämnden 2017-05-24 § 70  
Gemensam nämnd för närvård i Frostviken

Gäller from: 2017-05-24  
Uppdateras: 2019-01

## Program mot våld i nära relationer

### Innehållsförteckning

1. Giltighet	2
2. Ansvar	2
3. Förord	2
4. Utgångspunkter för programmet	3
4.1 Olika former av våld i nära relationer	4
5. Kvinnor och barn är de vanligaste brottsoffren	5
6. Avgränsning av målgrupperna	5
7. Målgrupper	6
7.1 Flickor och kvinnor som utsatts för våld i nära relationer	6
7.2 Flickor och pojkar som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna	6
7.3 Män som utövar våld i nära relation	7
8. Vision	7
8.1 Inriktningen för arbetet i Strömsunds kommun	7
9. Anmälningsplikt	8
9.1 Anmälan till individ- och familjeomsorgen (IFO)	8
9.2 Polisanmälan	9
10. Stöd och service vid våld i nära relationer	9
10.1 Kommunens sociala beredskap	9
10.2 Förhållningssätt	9
10.3 Uppsökande och förebyggande arbetet	10
10.4 Samverkan	10
10.5 Olika insatser i samband med våld i nära relationer	11
10.6 Ansvar för uppföljning av stödinsatser	11
11. Länsövergripande verksamheter	11
11.1 Centrum mot våld (CMV)	11
11.2 Kvinnojouren i Östersund	12
11.3 Vård och stöd inom hälso- och sjukvården	12
12. Nationella stödverksamheter	13
12.1 Stödverksamheter för kvinnor	13
12.2 Stödverksamheter för barn och unga	13
13. Referenser	14

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

## 1. Giltighet

Detta program riktar sig till de kvinnor och män, flickor och pojkar som vistas i Strömsunds kommun och som är eller riskerar att bli utsatta för våld i nära relationer, antingen som brottsoffer eller som närstående.

## 2. Ansvar

I socialnämndens och närvårdsnämndens ansvar (d.v.s. gemensam nämnd för närvård i Frostviken här kallad närvårdsnämnd) ingår att arbeta förebyggande, samverka med andra samt att verka för att den som utsätts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Vård- och socialförvaltningen och närvård Frostviken ansvarar för råd och stöd till den som utsätts för brott och till deras närstående.

Individ- och familjeomsorgen och biståndsenheten ansvarar för att utreda, bedöma och besluta om insatser. Beviljade insatser ska följas upp.

Myndigheter och anställda i myndigheter där verksamheten berör barn och ungdomar är skyldiga att anmäla till socialnämnden, det vill säga individ- och familjeomsorgen (IFO), om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

## 3. Förord

Maktutövning är våldets kärna. Betraktad som en makthandling har våldet ett mål, det vill säga att påverka andra människor. Frihet från våld är en grundläggande fri- och rättighet och att säkra mänskliga rättigheter är en av de viktigaste uppgifterna för samhället. Våld mot kvinnor oavsett ålder definieras idag som en allvarlig överträdelse av kvinnors mänskliga rättigheter och lyfts fram som ett allvarligt samhällsproblem.

Våld i hederns namn förekommer i samhällen eller grupper med starkt patriarkala familjesystem och ett gruppcentrerat skamtänkande. Familjen är en del av en större enhet – släktpyramiden. Barn och föräldrar har ansvar och skyldigheter inte bara mot varandra utan också gentemot en större krets av släktingar. Bakom hedersbrott ligger alltid ett kollektivt tryck om bestraffning för att återupprätta familjens heder.

Män kan liksom pojkar vara offer för våld i nära relationer eller för hedersrelaterade brott. Socialnämnden och närvårdsnämnden har även

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

ett ansvar att ge dessa stöd och hjälp. Det kan till exempel vara män som blir utsatta av en närstående, exempelvis kvinnlig eller manlig partner eller unga män som utsätts av andra medlemmar i familjen eller släkten. Detta program lägger dock tyngden på kvinnor som utsatts för våld, då de är i majoritet av de våldsutsatta.

Det råder en enighet i vårt samhälle om att mäns våld mot kvinnor är ett uttryck för bristande jämställdhet mellan män och kvinnor. De nationella jämställdhetspolitiska målen antogs av riksdagen 2006. Det övergripande målet för den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina liv och ett av delmålen är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Strömsunds kommun har genom ett beslut i kommunfullmäktige i november 2006 undertecknat "Deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå". Deklarationen är framtagen av europeiska kommun- och regionförbundens samarbetsorganisation (CEMR). Det är ett politiskt dokument och ett instrument för arbetet med jämställdhet. Kommunen har genom undertecknandet anslutit sig till deklarationens sex principer om jämställdhet och bland annat förbundit sig att genomföra jämställdhetsanalyser samt att införa och stärka program och insatser mot könsrelaterat våld.

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt brott, som utgör ett hot mot kvinnors och barns liv, hälsa och välbefinnande. Kvinnor och barn i Strömsunds kommun ska kunna känna sig trygga och leva utan rädsla. Socialnämnden i Strömsunds kommun har, i sin strävan att uppnå dessa mål och för att säkerställa att våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld ges ett fullgott stöd, utarbetat en handlingsplan för 2017-2018 som bidrar till att säkra god kvalitet och utveckling inom området. Handlingsplanen revideras årligen.

### **4. Utgångspunkter för programmet**

För att ge kvinnors mänskliga rättigheter samma dignitet och status som de allmänna mänskliga rättigheterna har FN bland annat antagit Kvinnokonventionen (1979) och Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor (1993), som är det viktigaste dokumentet som särskilt gäller våld mot kvinnor. Våldet är ett uttryck för historiskt ojämlika förhållanden mellan kvinnor och män, där män är överordnade kvinnor.

2014 antog Sverige konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (den s.k. Istanbul-konventionen). Istanbul-konventionen omfattar alla former av våld mot kvinnor, men

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

parterna uppmuntras att tillämpa konventionen på alla som utsätts för våld i hemmet (artikel 2).

Ytterligare FN- dokument som utgör viktiga grunder för arbetet med våld mot kvinnor och barn är Barnkonventionen (1989) och Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2006).

### FN:s Deklaration om avskaffande av våld mot kvinnor (1993)

Definitionen av våld mot kvinnor:

Varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet.

#### 4.1 Olika former av våld i nära relationer

- **Fysiskt våld** – varje form av oönskad fysisk beröring och fysisk handling som skadar och orsakar fysisk smärta.
- **Sexuellt våld** – när någon blir tvingad att delta i eller se på sexuella handlingar mot sin vilja. Sexuellt våld är de handlingar som uppfattas av den närstående som sexuellt kränkande.
- **Ekonomiskt våld** – förövaren kan ta kontroll över ekonomin och vägra den närstående insyn. Den närstående kan tvingas skriva på papper eller blir utsatt för ekonomisk utpressning.
- **Materiellt våld** – våld som riktas mot och förstör materiella ting både i och utanför hemmet och som skapar oro och rädsla.
- **Psykiskt våld** – kränkningar med ord och handlingar. Direkt hot om fysiskt våld och våldsamma konsekvenser och indirekt hot om t.ex. självmord eller hot riktat mot annan närstående, husdjur eller egendom. Begränsning av den närståendes rörelsefrihet. Barn som bevittnat våld har upplevt våld.
- **Latent våld** – stark ilska och aggressivitet som är inbunden och visar sig i kroppshållning och kroppsuttryck och som skapar rädsla, upplevs som ett hot om våldsamma konsekvenser och/eller påminner om tidigare erfarenheter av fysiskt våld.

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

- *Försummelse* – utgör ytterligare en våldsform när det gäller äldre och personer med funktionsnedsättning. Det kan till exempel vara medvetet felaktig medicinering, bristande hygien, otillräcklig föda, att lämna någon utan hjälp och tillsyn långa perioder, att försvåra istället för att underlätta.

### 5. Kvinnor och barn är de vanligaste brottsoffren

I brottsbalken finns de lagar som reglerar olika former av våldsbrott och brott mot frihet och frid samt sexualbrott. 1998 infördes det nya brottet grov kvinnofridskränkning i brottsbalken. Bestämmelsen fokuserar på upprepade kränkningar i form av vålds-, frids- eller sexualbrott som en man begår mot en kvinna i en nära relation. Lagen är utformad för att underlätta åtal av gärningsmän som upprepat kränkt en närstående kvinna. 2003 skärptes lagen om besöksförbud för att stärka skyddet för dem som blir utsatta eller riskerar utsättas för våld av närstående.

Kommunernas ansvar för våldsutsatta kvinnor och barn förtydligades 2007 genom ett tillägg i socialtjänstlagen (2001:453), den så kallade brottsofferparagrafen. (SFS 2007:225 Lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsätts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Enligt 5 kap 11 § 2 socialtjänstlagen ska socialnämnden särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Enligt 5 kap 11 § 3 socialtjänstlagen ska socialnämnden särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp.

### 6. Avgränsning av målgrupperna

Detta program utgår från kunskapen om och förståelsen för att våld kan förekomma i alla slags relationer mellan närstående: heterosexuella par, samkönade par, andra familje- och släktrelationer samt relationer till andra personer som den våldsutsatta känner väl. Kännetecknade är att den utsatta har en nära relation till och ofta starka emotionella band till förövaren, vilket försvårar möjligheten till motstånd och uppbrott.

Programmet fokuserar på mäns våld mot kvinnor i nära relationer och deras barn. Det viktigaste skälet till den avgränsningen är den kunskap som finns om att mäns våld mot kvinnor är ett omfattande

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

samhällsproblem och en allvarlig typ av brottslighet. Våld i nära relationer drabbar framförallt kvinnor och barn och medför stora konsekvenser för kvinnorna, barnen och även för männen som utövar eller utsätts för våld. Programmet har därför också män som utövar våld mot kvinnor eller mot andra män som målgrupp.

Regeringen inkluderar i sin handlingsplan 2011-2014 (skrivelse 2011/12:3) män i samkönade relationer samt män som lever med hedersrelaterat våld och förtryck. Länsövergripande har man tagit hänsyn till detta, vilket innebär att Centrum mot våld (CMV) ska ha en så pass bred kompetens att alla oavsett kön eller kultur ska kunna få hjälp när det gäller synen på sig själv och kunskap om rätten att leva i en relation utan våld.

## 7. Målgrupper

### 7.1 Flickor och kvinnor som utsatts för våld i nära relationer

Våldet drabbar flickor och kvinnor i alla samhällsgrupper oavsett klass, ålder, sexualitet, etnicitet och funktionsförmåga. Vissa grupper är dubbelt utsatta och det är viktigt att ta hänsyn till deras speciella behov, till exempel i riktlinjer och informationsmaterial. Grupperna överlappar varandra vilket innebär att kvinnan till exempel kan vara både äldre, funktionsnedsatt och ha en utländsk bakgrund. Kvinnan kan därmed vara extra sårbar. Det är alltid individens behov som måste vara utgångspunkten för bedömningen av situationen.

- Äldre kvinnor
- Flickor/kvinnor med funktionsnedsättning
- Flickor/kvinnor med missbruksproblem
- Flickor/kvinnor som lever med hedersrelaterat våld och förtryck
- Flickor/kvinnor med utländsk bakgrund
- Flickor/kvinnor i samkönade förhållanden
- HBT- personer (homo-, bisexuella personer och transpersoner)

### 7.2 Flickor och pojkar som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna

Flickor och pojkar som lever med våld i familjen är offer för brott och har rätt till stöd och hjälp. Barn som lever med våld mellan närstående löper också stor risk att själva utsättas för våld.

Till ett barns närstående hör främst barnets mamma, pappa eller familjehemsföräldrar men även föräldrars sambor hör hit. Den till barnet närstående vuxna kan antingen vara offer eller gärningsman och benämningen är könsneutral.



## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

### 7.3 Män som utövar våld i nära relation

Att erbjuda och ge insatser till dem som utövar våld är en viktig del i arbetet att förebygga och motverka att våldet upprepas. Det är även viktigt att ta reda på om de våldsutövande männen har barn. Forskning visar att våldsamma pappor inte främst definieras som pappor, utan som våldsamma män. Syftet med att identifiera föräldrskapet är att synliggöra barnen och kunna sätta in insatser för att ge dem en trygg familjesituation.

## 8. Vision

Ingen - vare sig kvinna, man, flicka eller pojke - ska utsättas för våld eller andra övergrepp från närstående.

### Inriktningen för arbetet i Strömsunds kommun

Våldsutsatta ska få adekvat hjälp och likartad bedömning oavsett vilken verksamhet de vänder sig till. De ska kunna garanteras ett snabbt och säkert skydd. Barnens situation ska prioriteras och deras behov av stöd och skydd ska utredas. Den som lever i hedersvåld och förtryck ska uppmärksammas så att de får rätt insatser i rätt tid. Allt arbete ska ske i samverkan utifrån en helhetssyn.

Verksamheterna ska arbeta förebyggande och medverka till att förhindra att våld uppkommer, utveckla metoder och skapa samverkan mellan olika instanser. Insatserna ska följas upp och kvalitetssäkras. Insatserna ska göras utifrån ett rättsligt, socialt, ekonomiskt, hälsorelaterat samt jämställdhetsperspektiv. Insatserna ska följas upp i ärenden enligt socialtjänstlagen (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

### Målgrupp 1. Kvinnor i våld i nära relation

1. Kvinnor som utsatts för våld i nära relation och varit i kontakt med vård- och socialförvaltningen lever ett liv utan våld.
2. Kvinnor som utsatts för våld i nära relation och varit i kontakt med vård- och socialförvaltningen har kunskap om sina rättigheter.
3. Kvinnor som utsatts för våld i nära relation och varit i kontakt med vård- och socialförvaltningen känner sig trygga med de insatser vård- och socialförvaltningen erbjuder.

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

4. Kvinnor som utövat våld i nära relation och varit i kontakt med vård- och socialförvaltningen slutar använda våld.

### **Målgrupp 2. Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna**

1. Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna lever ett liv utan våld.
2. Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna har en trygg familjesituation.
3. Barn som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna har kunskap om sina rättigheter.

### **Målgrupp 3. Män i våld i nära relation**

1. Män som utövat våld mot kvinnor eller män i nära relation och varit i kontakt med vård- och socialförvaltningen slutar använda våld.
2. Män som utövat våld mot kvinnor i nära relation och varit i kontakt med vård- och socialförvaltningen tar ansvar för våldets konsekvenser för kvinnor och barn
3. Män som utsatts för våld i nära relation och varit i kontakt med vård- och socialförvaltningen lever ett liv utan våld.

## **9. Anmälningsplikt**

### **9.1 Anmälan till individ- och familjeomsorgen (IFO)**

Anställda i myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet och kriminalvården har en anmälningskyldighet. Det innebär en skyldighet att anmäla till socialnämnden (IFO) om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Ingripandet sker i ett sådant fall enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen. Detta gäller även yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet.

När det gäller myndiga personer kan en anmälan göras om oro kring personen finns. I första hand bör man motivera personen att ansöka om stöd och hjälp hos individ- och familjeomsorgen eller biståndsenheten och även vara behjälplig med kontakten dit.

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

### 9.2 Polisanmälan

En våldsutsatt kvinna avgör själv om hon vill göra en polisanmälan mot den som utsatt henne för brott. Andra personer kan också lämna uppgifter till polis eller åklagare. För socialtjänsten finns begränsningar på grund av sekretessregler.

För att bryta sekretessen när det gäller brott mot vuxna krävs att det föreskrivna straffet för brottet är minst ett års fängelse eller vid försök till brott minst två års fängelse. Exempel på sådana brott är mord, dråp, våldtäkt, grov misshandel, människohandel eller olaga frihetsberövande.

Sekretessen kan även brytas vid misstanke om brott mot någon som inte fyllt 18 år, om det gäller brott mot liv och hälsa, d.v.s. kroppsskada eller exempelvis misshandel, brott mot frid och frihet eller sexualbrott, eller brott mot förbud av könsstympning. (VÅLD, Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2016).

## 10. Stöd och service vid våld i nära relationer

### 10.1 Kommunens sociala beredskap

Vid akuta behov av stöd och hjälp samt rådgivning har Strömsunds kommun en social beredskap, som nås via 112 utanför kontorstid.

### 10.2 Förhållningssätt

Verksamheterna ska i de fall där det handlar om våld i nära relation hantera ärendet som ett "kvinnofridsärende" eller som ett hedersrelaterat ärende och särskild hänsyn ska då tas vid olika former av bistånd. Bistånd kan vara nödvändigt både akut, kortsiktigt och långsiktigt.

Under de första samtalen ska handläggaren inta en stödjande roll. Fokus ligger på att stå för trygghet och omtanke samt att inte skuldbelägga brottsoffret. I samtalen fokuseras inte på framtiden eller på förändring utan mer på vad som hänt.

Viktig information som behöver inhämtas är om det **finns barn i närheten av våldet** och det är också viktigt att göra en **säkerhetsbedömning** samt en **säkerhetsplanering**.

Individ- och familjeomsorgen ska alltid inleda en utredning när det blir känt att ett barn har blivit utsatt för våld eller övergrepp av någon närstående eller när ett barn har bevittnat våld eller övergrepp av eller mot en närstående. I vissa situationer ska samråd ske med polis eller

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

åklagare innan barnets vårdnadshavare underrättas om att en utredning har inletts. Det gäller om den misstänkte är en närstående och det rör ett misstänkt brott mot ett barn som hotar barnets liv eller hälsa, frihet och frid, eller om det gäller ett sexualbrott eller könsstympning (3, 4 eller 6 kap brottsbalken (BrB 1962:700) samt lag (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor).

Barn som bevittnat våld i nära relation ska erbjudas stödjande krissamtal som finns i kommunen i form av Trappan-samtal.

Den person som utövar våldet när det gäller våld i parrelationer ska vid lämpligt tillfälle erbjudas en egen kontakt för råd och stöd samt informeras om möjligheten att delta i samtal om våld vid Centrum mot våld. Våldsoffer och våldsutövare skall ha olika handläggare.

### **Alla verksamheters ansvar**

Alla verksamheter under socialnämnden och närvårdsnämnden ansvarar för att den som utsätts för brott och den personens närstående får stöd och hjälp. Dokument till stöd för verksamheterna finns på kommunens intranät, under individ och familjeomsorg, våld i nära relationer.

### **10.3 Uppsökande och förebyggande arbete**

Socialsekreterare med samordningsuppdrag inom individ- och familjeomsorgen ansvarar för att:

- Information om stöd och hjälp för våldsutsatta och deras närstående finns i offentliga miljöer. Anpassad information ska finnas även för synskadade samt på flera språk.
- Ett uppsökande och förebyggande arbete pågår kontinuerligt där information framkommer om vilken stöd och hjälp som finns. Detta arbete sker också tillsammans med andra organisationer och länsövergripande. Information ska även framkomma till dem som inte primärt söker bistånd på grund av en våldssituation.
- Informationsmaterial finns tillgängligt på kommunens webbplats.

### **10.4 Samverkan**

Lokal samverkan behöver ske mellan vård- och socialförvaltningen/närvård Frostviken och externa aktörer, exempelvis polis, primärvård, skolhälsovård och elevhälsa. Samverkan sker via lokala samverkansarenor (exempelvis folkhälsorådet/brottsförebyggande rådet och lokalt samverkansorg primärvård/kommun) utifrån beslutade stödstrukturer.

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

### 10.5 Olika insatser i samband med våld i nära relationer

#### IFO

- Råd och stöd via socialsekreterare
- Skyddat boende i den akuta situationen och hjälp med kontakter för att ordna annat boende på längre sikt.
- Ekonomiskt bistånd
- Vård- och behandling vid olika typer av missbruk och beroende
- Individuellt anpassade bistånd
- Hänvisning till Centrum mot våld
- Familjearbete via öppenvården/familjevårdsteamet
- Trappan, krissamtal för barn som bevittnat våld
- Boendestöd
- Ungdomsmottagningen i Strömsund

#### Äldreomsorg

- Individuellt utformat råd och stöd
- Individuella insatser

#### Omsorg om personer med funktionsnedsättning

- Individuellt utformat råd och stöd
- Individuella insatser

### 10.6 Ansvar för uppföljning av stödinsatser

Den som utsätts för våld i en nära relation eller för hedersrelaterat våld kan vända sig till individ- och familjeomsorgen eller annan verksamhet inom vård- och socialförvaltningen/närvård Frostviken. Man kan också vända sig till de frivilligorganisationer som finns och som utgör ett viktigt stöd för våldsutsatta. Verksamheterna har ansvar för att ge stöd och hjälp när en sådan hjälp efterfrågas i kommunen. Om stöd ges av ideell förening eller privat utförare utifrån ett biståndsbeslut inom nämndens ansvarsområde har nämnden en skyldighet att följa upp insatserna. Kommunen ska ta ansvar för att stödet är av god kvalitet.

## 11. Länsövergripande verksamheter

Kontaktuppgifter till nedanstående verksamheter finns på kommunens webbplats på sidan Våld i nära relationer.

### 11.1 Centrum mot våld (CMV)

Centrum mot våld arbetar på olika sätt mot våld i nära relationer. Den som bor i länet och som är eller har varit utsatt för våld kan få råd och

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

stöd. Barn och unga som upplever eller har upplevt våld får särskilt stöd och personer som utövar eller har utövat våld kan få behandling.

Centrum mot våld erbjuder:

- Individuella stödsamtal/rådgivning till våldsutsatta. Även stöd till personer med funktionsnedsättning, missbruk, hedersrelaterat, utländsk bakgrund, äldre samt personer i samkönade relationer
- Samtal om våld - en individuell behandling för den som använder eller har använt våld och/eller hot mot någon närstående och som vill förändra sitt beteende
- Gruppsamtal för våldsutsatta vuxna
- Trappan-samtal. Stödande och bearbetande samtal för barn och ungdomar som upplevt våld
- Barngrupp med parallell föräldragrupp
- Konsultationssamtal för yrkesutövare

### 11.2 Kvinnojouren i Östersund

Kvinnojouren - en fristad i ingenmansland är en ideell förening, som är religiöst och partipolitiskt obunden. Kvinnojouren har funnits sedan 1982 och har i dagsläget två anställda samt ideell verksamhet. De ger följande stöd till kvinnor och deras barn:

- Skyddat boende med möjlighet till dygnet runt bemanning.
- Stödverksamhet via telefon och rent praktisk hjälp
- Personliga möten även på hemmaplan
- Säkerhetsplanering med kvinnor
- Allmänna råd- och stödsamtal
- Dygnet runt jour för myndigheterna
- Användning av tolk vid behov

### 11.3 Vård och stöd inom hälso- och sjukvården

Vid våld i nära relationer kan det uppstå behov av vård och behandling. Det finns olika kontaktvägar för att få rätt hjälp.

- Ta kontakt med 1177 vårdguiden via telefon eller webbplats.
- Personal vid hälsocentral kan ge råd och stöd.
- Psykiatrins akutmottagning.
- Kvinnohälsan. Här finns ett specialistteam med allmänläkare, barnmorska, gynekolog och psykoterapeut dit kvinnor kan söka utan remiss och få behandling. En av kvinnohälsans inriktningar är att stödja den som varit utsatt för övergrepp och har

## Titel: Program mot våld i nära relationer

Id nr: 70:2, 20

kvarstående psykiska, medicinska eller gynekologiska besvär. De fungerar även som region Jämtland Härjedalens lotsfunktion vad gäller våld i nära relationer.

## 12. Nationella stödverksamheter

### 12.1 Stödverksamheter för kvinnor

**Kvinnofridslinjen** - drivs av nationellt centrum för kvinnofrid för kunskapsutveckling om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer och är en nationell stödtelefon för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våldsutsatta. Samtalen är gratis och syns inte på telefonräkningen. De som tar emot samtalen lyssnar, ger professionellt stöd och upplyser var man kan få hjälp.

**Hedersrelaterat våld och förtryck, Länsstyrelsen Östergötland**  
Webbplats för personal som i sin yrkesutövning möter barn och ungdomar som utsätts för eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld.

#### **Nationellt kompetensteam - konsultativt stöd**

Erbjuder råd och konsultation i situationer där ett barn eller ungdom är utsatt, eller som du misstänker riskerar att utsättas för hedersrelaterat förtryck, våld, barnåktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning.

### 12.2 Stödverksamheter för barn och unga

**BRIS - en ideell organisation, partipolitiskt och religiöst obunden**  
Bris bistår barn som far illa. FN:s konvention om barns rättigheter är ett viktigt riktmärke i arbetet. Bris verkar som en länk mellan barn, vuxna och samhälle. Kärnan i deras verksamhet är Barnens hjälptelefon, Bris-mejlen och Bris-chatten dit barn och unga upp till 18 år anonymt och kostnadsfritt kan vända sig när de behöver stöd från en vuxen.

**Barnombudsmannen** - en statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter och barnkonventionen. Barnombudsmannen har en chatt och ett telefonnummer som är gratis att ringa. Samtalet syns inte i telefonräkningen.

**Ungdomsmottagningen på nätet (UMO)** - en webbplats för alla som är mellan 13 och 25 år. På UMO kan man hitta svar på sina frågor om sex, hälsa och relationer. Bakom UMO står alla landsting och regioner.

Id nr: 70:2, 20

### 13. Referenser

Beslut i kommunfullmäktige om undertecknande av "Deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå". Kommunfullmäktige, november 2006.

Brottsbalken (BrB 1962:700).

Deklarationen om avskaffande av våld mot kvinnor (1993).

FN:s konvention om barnets rättigheter (1989).

Föräldrabalken (1949:381).

Istanbul-konventionen. Konventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (2011).

Jämställdhetspolitikens inriktning 2011-2014, Skr. 2011/12:3  
Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2006).

Kvinnokonventionen (1979).

Lag (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor.

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Regional överenskommelse för att motverka våld i nära relation. Jämtlands län 2015-2020.

SFS 2007:225 Lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453), den så kallade brottofferparagrafen.

Socialtjänstlagen (2001:453).

Socialstyrelsens föreskrift, Våld i nära relationer (SOSFS 2014:4).

VÅLD, Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2016.



**Vård- och socialförvaltningen**  
**Handlingsplan utifrån program mot våld i nära relationer 2017**

<b>Uppsökande och förebyggande arbete</b>				
<i>Vad - Aktivitet</i>	<i>Hur - Metod</i>	<i>Vem - ansvar</i>	<i>När - klart när</i>	<i>Status</i>
Uppdaterad information på kommunens webbplats	Genomläsning och revidering/komplettering.	Kvalitetsutvecklare, IFO-chef, samordnare IFO	Kontinuerligt	Kommunens nya webbplats lanseras 170405
CMV:s broschyr	Årligen se till att broschyrer finns tillgänglig på viktiga väntrum etc.	Sociala exp.	Kontinuerligt	
<b>Råd och stöd</b>				
Manuell statistik	Sammanställa statistik från blankett för att samla information om antal m m som får råd och stöd.	Kvalitetsutvecklare, samordnare IFO	Kvartal 4, 2016	
<b>Handläggning och dokumentation</b>				
Fråga om våld	Säkerställa via mall/manual att frågor om våld tas med i nya ärenden.	Enhetschef och handläggare IFO, biståndsenheten		
<b>Personalens kompetens</b>				
Utbildning av personal	Bevaka och sprida info om utbildningstillfällen som ges i regionen när det gäller utbildning om våld i nära relationer.	IFO-chef, 1:e socialsekreterare, samordnare IFO, distriktschefer	Kontinuerligt	
Avsätta APT träff för information om våld i nära relationer till IFO samt till biståndsenheten	Information och genomgång av program, handlingsplan, checklista, blankett för statistik. Visa hemsidans tillgänglighet. Information om personskydd från polisen.	IFO-chef, enhetschef biståndsenhet	Kvartal	
Information och	Internutbildning och dialog på	Kvalitetsutvecklare/	2017-2018	Internt material för grundläggande info och

## Vård- och socialförvaltningen

### Handlingsplan utifrån program mot våld i nära relationer 2017

utbildning till alla personalkategorier äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta inom VSF /NVF	APT, genomgång av program, handlingsplan, visa info kommunens webbplats.	verksamhetscontroller		utb finns framtaget. Har använts på APT vid några enheter under 2015. Nationellt material fr Socstyr finns hos enhetschefer. Dialog i ämnet har skett på ec-träffar, träff för ssk/dsk, kommunrehab, biståndsenhet.
Utarbeta rutin för personal inom äldreomsorg och omsorg för funktionsnedsatta - vad ska de göra vid misstanke om våld?	Lokal rutin som stöd för personal utarbetas parallellt med utbildningsinsats (enl rad ovan) med koppling till erfarenheter som framkommer i dialogen på enhetsnivå. Inventera om andra kommuner har rutin, checklista el dylikt.	Verksamhetscontroller	2017	
<b>Samverkan</b>				
Externt samarbete via gemensamma träffar	Frågor om våld i nära relationer lyfts fram vid befintliga lokala samverkansarenor.	Chefer inom VSF som är deltagare i resp lokal arena	Kontinuerligt	
<b>Uppföljning</b>				
Uppföljning av upplevelse av beviljade insatser	Följa upp den enskildes upplevelse av det stöd som de fått via enkät.	Kvalitetsutvecklare, samordnare IFO	1:a kvartalet 2018	
Årlig uppföljning av förekomst av ärenden i respektive målgrupp i programmet enligt nedanstående punkter.	Redovisa sammanställd statistik i IFO:s verksamhetsredovisning. Sammanställa statistik från respektive enhet efter årets slut. Sammanställa förekomst av ärenden inom äldreomsorg och omsorg om funktionsnedsatta.	Kvalitetsutvecklare /IFO-chef. Distriktschefer/verksamhetscontroller	1:a kvartalet 2018	

## Vård- och socialförvaltningen

### Handlingsplan utifrån program mot våld i nära relationer 2017

#### **Kvinnor som utsatts för våld eller utövar våld i nära relationer**

- Antal kvinnor i målgruppen som haft kontakt med socialtjänsten
- Antal kvinnor i målgruppen som erbjudits insatser av socialtjänsten
- Antal kvinnor i målgruppen som har deltagit i insatser av socialtjänsten
- Antal kvinnor i målgruppen som känner sig trygga med de insatser de beviljats av socialtjänsten
- Antal kvinnor i målgruppen som har informerats om det stöd och den hjälp de kan få.

#### **Flickor och pojkar som upplevt våld eller andra övergrepp mellan närstående vuxna**

- Antal inkomna anmälningar till socialtjänsten om barn i målgruppen.
- Antal utredningar som inletts om barn i målgruppen.
- Antal barn i målgruppen som erbjudits eget stöd för att bearbeta upplevelser av våld.
- Antal barn som deltagit i insatser.
- Antal familjerättsutredningar som innehåller en strukturerad hot- och säkerhetsbedömning.
- Antal barn i målgruppen som har informerats om det stöd och den hjälp de kan få.

#### **Män som utövar våld eller utsatts för våld i nära relationer**

- Antal män i målgruppen som haft kontakt med socialtjänsten
- Antal män i målgruppen som erbjudits insatser.
- Antal män i målgruppen som har deltagit i insatser.
- Antal män i målgruppen som är vårdnadshavare och som ger sitt samtycke till att deras barn får stöd för att bearbeta sina upplevelser av våld.



**§ 71**

Dnr 2017.83

700

**Rapportering till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och till kommunens revisorer enligt 16 kap. 6 f socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § SoL samt enligt 28 f-g §§ lag om stöd och service till vissa funktionshindrade av ej verkställda beslut enligt 9 § LSS**

Rapportering av ej verkställda beslut kvartal 1, 2017 skall ske till IVO och kommunens revisorer. Kvartalsrapport har skickats till IVO via elektronisk länk.

**Förslag till beslut**

Upprättad kvartalsrapport till IVO godkänns och rapport lämnas till kommunens revisorer enligt bilaga.

**Yrkande**

Ordföranden yrkar att socialnämnden beslutar enligt förslag till beslut.

**Socialnämndens beslut**

Upprättad kvartalsrapport till IVO godkänns och rapport lämnas till kommunens revisorer enligt bilaga.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**

Kommunens revisorer



## Kvartalsrapport

### Förvaltningsval och rapportörsuppgifter

#### Uppgifter om rapportören

Förnamn	Åsa
Efternamn	Lagerstedt
Telefon	067016131
E-postadress	asa.lagerstedt@stromsund.se

#### Val av förvaltning och verksamhetsområden

Förvaltning	Vård- och socialförvaltningen Strömsund
-------------	---

#### Nämndens rapport

#### Rapporteringen avser följande kvartal

Val av år och kvartal	2017
Val av år och kvartal	1/1-31/3

#### Finns gynnande beslut som inte verkställts inom 3 månader från beslutsdatum?

SoL ÄO, äldreomsorg	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej
SoL OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej
SoL IFO, individ- och familjeomsorg	<input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej
LSS OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej

#### Finns avbrott i verkställighet där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader från datum för avbrott?

SoL ÄO, äldreomsorg	<input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nej
SoL OF, omsorg om personer med funktionsnedsättning	<input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nej
SoL IFO, individ- och familjeomsorg	<input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nej
LSS OF, omsorger om personer med funktionsnedsättning	<input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nej

#### Personuppgiftslagen

Jag har granskat ovanstående uppgifter och bekräftar att dessa är riktiga. Jag samtycker samtidigt till automatiserad behandling av lämnade uppgifter enligt [personuppgiftslagen \(1998:204\)](#), PuL.

**Blankettinformation**

*Nummer*  
1491999724054

*Inskickat*  
2017-04-12 14:24:51

**Signering**

*Datum*

---

*Namnförtydligande*

---

*Underskrift*

---

Datum	Kvartal och år
2017-04-19	1 2017

**Gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från beslutet/som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits**

Typ av beslut	Man	Kvinna	Tidpunkt för avbrott i verkställighet	Tid från beslut till rapportdatum	Tid från avbrott till rapportdatum	Orsak till att beslutet ej verkställts/ej verkställs på nytt	Verkställt/datum
Permanent bostad		x		2016-09-14-- 2017-04-12		Den enskilde har tackat nej till erbjudande	

Datum	Kvartal och år
2017-04-19	1 2017

**Gynnande beslut enligt 9 § LSS som inte verkställts inom tre månader från beslutet/som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits**

Typ av beslut	Man	Kvinna	Tidpunkt för avbrott i verkställighet	Tid från beslut till rapportdatum	Tid från avbrott till rapportdatum	Orsak till att beslutet ej verkställts/ej verkställs på nytt	Verkställt/datum
Korttidsvistelse	X			2015-09-24-- 2017-04-12		Den enskilde tackade nej 2016-11-09. Korttidsboende i annan kommun utreds.	
Korttidsvistelse	X			2015-09-24-- 2017-04-12		Den enskilde tackade nej 20161109. Korttidsboende i annan kommun utreds.	
Kontaktperson	X			2016-05-23-- 2017-04-12		Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare	
Kontaktperson		X		2016-10-11-- 2017-04-12		Den enskilde vill avvakta med kontaktperson pga egen sjukdom.	





**§ 72**

Dnr 2017.83

700

**Rapportering till kommunfullmäktige enligt 16 kap. 6 f socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § SoL samt enligt 28 f-g lag om stöd och service till vissa funktionshindrade av ej verkställda beslut enligt 9 § LSS**

Rapportering av ej verkställda beslut kvartal 1, 2017 skall ske till kommunfullmäktige.

**Förslag till beslut**

Upprättad kvartalsrapport lämnas till kommunfullmäktige enligt bilaga.

**Yrkande**

Ordföranden yrkar att socialnämnden beslutar enligt förslag till beslut.

**Socialnämndens beslut**

Upprättad kvartalsrapport lämnas till kommunfullmäktige enligt bilaga.

---

**Beslutsexpediering**  
Kommunfullmäktige

Datum	Kvartal och år
2017-04-19	1 2017

**Gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte verkställts inom tre månader från beslut/som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits**

Typ av beslut	Man	Kvinna	Tidpunkt för avbrott i verkställighet	Tid från beslut till rapportdatum	Tid från avbrott till rapportdatum	Verkställt/anm
Permanent bostad		x		2016-09-14-- 2017-04-12		

Datum	Kvartal och år
2017-04-19	1 2017

### Gynnande beslut enligt 9 § LSS som inte verkställts inom tre månader från beslut/som inte verkställts på nytt efter det att verkställigheten avbrutits

Typ av beslut	Man	Kvinna	Tidpunkt för avbrott i verkställighet	Tid från beslut till rapportdatum	Tid från avbrott till rapportdatum	Verkställt/anm
Korttidsvistelse	x			2015-09-24-- 2017-04-12		
Korttidsvistelse	x			2015-09-24-- 2017-04-12		
Kontaktperson	x			2016-05-23-- 2017-04-12		
Kontaktperson		x		2016-10-11-- 2017-04-12		



**§ 73**

Dnr 2016.156

734

**Inventering av vilka sociala gruppaktiviteter som erbjuds vid våra särskilda boenden i kommunen**

Arbetsutskottet beslutade vid sammanträde den 9 november 2016 att uppdraga till vård- och socialförvaltningen att göra en inventering av vilka sociala gruppaktiviteter som erbjuds vid våra särskilda boenden i kommunen samt hur ofta de erbjuds. Redovisning skedde vid arbetsutskottets sammanträde den 7 december 2016 som beslutade att inventeringen även skulle redovisas vid socialnämndens sammanträde.

Förekomst av gruppaktiviteter utifrån statistikuppgifter i kommun och landstingsdatabasen, KOLADA, där kommunens kvalitet i korthet, KKIK, ingår, redovisas. Utifrån de mått som används får kommunen låga resultat. En lokal inventering av gruppaktiviteter i särskilt boende visar att aktiviteter erbjuds varje vardag vid tre särskilda boenden och varje vecka vid fyra särskilda boenden. Det är viktigt att synliggöra vad som är en aktivitet. Verksamheterna arbetar vidare med att utveckla erbjudande om sociala aktiviteter.

**Yrkande**

Ordföranden yrkar att socialnämnden tar del av redovisning om sociala gruppaktiviteter i särskilda boenden i kommunen.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av redovisning om sociala gruppaktiviteter i särskilda boenden i kommunen.

\_\_\_\_\_



**§ 74**

Dnr 2017.84

739

**Uppföljning internkontrollplan, Redovisning Genomförandeplaner i hemtjänst**

Enligt fastställd internkontrollplan för 2017 ska granskning ske att det finns aktuella genomförandeplaner upprättade för kvinnor och män i hemtjänst. Redovisning lämnas två gånger per år, vid socialnämndens sammanträde i maj och november.

Verksamhetscontroller lämnar redovisning.

**Förslag till beslut**

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

**Yrkande**

Ordföranden föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag. Bilaga.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen

	<b>Strömsunds Kommun</b> Straejmien tjjelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> Datum 2017-04-13	Sidans 1 av 2
Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr 2017.84-739	Bil SN 2017-05-24 § 74	
Utredare/handläggare Gudrun Öjbrandt, Pia Franzén	Nämnd/styrelse Socialnämnden		

## Rapport internkontroll

### Process/rutin

Genomförandeplaner upprättas för kvinnor och män i hemtjänst.

### Vad kontrolleras/Kontrollmoment

Att det finns aktuella genomförandeplaner.

### Frekvens

Två gånger per år.

### Kontrollansvar

Kontrollen har gjorts av distriktschef med samordningsansvar för hemtjänst och verksamhets controller.

### Metod/Hur sker kontrollen

Kontroll via sökning i Procapita med stickprov i alla hemtjänstdistrikt inom förvaltningen. Sökning har gjorts för perioden 170101 -170331.

### Resultat/Utfall

Under 2016 hade 89 % av kvinnorna och 86 % av männen en genomförandeplan.

Under perioden 170101 -170331 hade 87 % av antalet brukare en genomförandeplan. Av kvinnorna hade 88 % och av männen 86 % en genomförandeplan.

### Övrigt

Resultatet visar en förändring från tidigare år med 1 % lägre generellt. Den könsuppdelade mätningen visar oförändrat resultat för männen 86 % och kvinnor 88 %. Skillnaden är marginell i jämförelse med tidigare år. En ökning av antalet män med genomförandeplaner skulle förbättra resultatet.



Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr
Utredare/handläggare Gudrun Öjbrandt, Pia Franzén	Nämnd/styrelse Socialnämnden

Genomförandeplanen är ett viktigt verktyg för utformningen av hemtjänstens insatser hos den enskilde utifrån biståndshandläggarens beslut. När arbetet med införandet startades prioriterades de som har omfattande beslut, m.a.o. Där genomförandeplanen får bäst effekt. I andra änden av spektrat finns de som enbart har beslut på matdistribution och inga övriga insatser. Här finns inte mycket att bygga upp planen på då hemtjänstens personal inte har några insatser hos den enskilde. Uppskattningsvis utgör dessa ca hälften av de som saknar en upprättad genomförandeplan. En bidragande orsak till att vårdtagare saknar genomförandeplan i mätningen är att det finns nya beslut som precis blivit verkställda och genomförandeplanen inte hunnit upprättas när mätningen gjordes. Detta ska göras inom tre veckor från att beslutet verkställts.

### **Åtgärdsförslag**

Förutsättningar att förbättra resultatet ytterligare finns. Under år 2017 planeras IBIC individens behov i centrum in i biståndsbeslutet. Genomförandeplanen ska utgå från detta och kommer att bli mer tydlig för både brukare och personalen i hemtjänsten (utförare). Värdet finns i att motivera och förklara för brukaren hur genomförandeplanen kan bidra till kvalitéer i insatsens utförande genom ex hur man önskar få insatsen gjord och vid vilken tidpunkt etc.



§ 75

Dnr 2017.85

734

**Uppföljning internkontrollplan, Redovisning Genomförandeplaner i särskilt boende**

Enligt fastställd internkontrollplan för 2017 ska granskning ske att det finns aktuella genomförandeplaner upprättade för kvinnor och män i särskilt boende. Redovisning lämnas två gånger per år, vid socialnämndens sammanträde i maj och november.

Verksamhetscontroller lämnar redovisning.

**Förslag till beslut**

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

**Yrkande**

Ordföranden föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag. Bilaga.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen



 <b>Strömsunds Kommun</b> Stræjmien tjelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 1 av 2</span> Datum 2017-04-13
Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr 2017.85-734 <span style="float: right;">Bil 2017-05-24 § 75</span>
Utredare/handläggare Gudrun Öjbrandt	Nämnd/styrelse Socialnämnden

## Rapport internkontroll

### Process/rutin

Genomförandeplaner upprättas för kvinnor och män inom särskilt boende.

### Vad kontrolleras/Kontrollmoment

Att det finns aktuella genomförandeplaner.

### Frekvens

Två gånger per år.

### Kontrollansvar

Verksamhetscontroller.

### Metod/Hur sker kontrollen

Kontroll via sökning i Procapita med stickprov i alla särskilda boenden. Sökning har gjorts inom samtliga särskilda boenden i kommunen för perioden 170101-170331.

### Resultat/Utfall

74 % av kvinnorna och 58 % av männen hade en genomförandeplan.

### Övrigt

Personer som flyttat in under mars månad har räknats bort eftersom det inte är rimligt att räkna med att en genomförandeplan ska finnas inom allra första veckorna efter inflyttning. Det har troligen påverkat resultatet i positiv riktning jämför med förra mättillfället. Då hade 58 % av kvinnorna och 55% av männen en genomförandeplan.

Biståndsenhetens införande av beslut i två steg (först rätten till särskilt boende och därefter beslut om själva insatserna) påverkar också utfallet. En genomförandeplan kan först efter beslut om insatser upprättas i verksamhetssystemet. Det kan finnas en aktuell genomförandeplan för fler kvinnor och män men uppgifterna finns då enbart på papper.



Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr
Utredare/handläggare Gudrun Öjbrandt	Nämnd/styrelse Socialnämnden

Några verkställigheter har både inletts och avslutats under perioden dvs. vårdtagaren har bott i det särskilda boendet en kort period och en genomförandeplan hann inte upprättas.

### **Åtgärdsförslag**

Det är av största vikt att vårdtagarna i särskilt boende har en genomförandeplan som upprättas med delaktighet för dem själva och/eller anhöriga. Resultatet återförs till berörda enhetschefer för att öka andelen genomförandeplaner genom fortsatt förbättringsarbete i samarbete med biståndshandläggare.



**§ 76**

Dnr 2017.86

740

**Uppföljning internkontrollplan, Redovisning Genomförandeplaner inom LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade**

Enligt fastställd internkontrollplan för 2017 ska granskning ske att det finns aktuella genomförandeplaner upprättade för kvinnor och män inom LSS grupp- och servicebostäder. Redovisning två gånger per år, vid socialnämndens sammanträde i juni och december.

Verksamhetscontroller lämnar redovisning.

**Förslag till beslut**

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

**Yrkande**

Ordföranden föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag. Bilaga.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen

 <b>Strömsunds Kommun</b> Stræjmien tjelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 1 av 2</span> Datum 2017-04-18
Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr 2017.86-740 <span style="float: right;">Bil SN 2017-05-24 § 76</span>
Utredare/handläggare Gudrun Öjbrandt	Nämnd/styrelse Socialnämnden

## Rapport internkontroll

### Process/rutin

Genomförandeplaner upprättas för kvinnor och män inom LSS med beslut om bostad med särskild service (grupp- och servicebostäder).

### Vad kontrolleras/Kontrollmoment

Andelen genomförandeplaner ska uppgå till 100 % för män och kvinnor med beslut om grupp- eller servicebostad.

### Frekvens

2 ggr/år, maj och november.

### Kontrollansvar

Kontroll har gjorts av verksamhetscontroller.

### Metod/Hur sker kontrollen

Kontrollen av genomförandeplaner har skett manuellt i dialog med enhetschefer inom LSS och inkluderar alla som hade beslut om insatsen 170401.

### Resultat/Utfall

I april 2017 hade 14 kvinnor och 29 män insatsen bostad med särskild service. Samtliga brukare har en genomförandeplan (i något fall benämnd arbetsplan) för sina insatser. I något enstaka fall har planen upprättats utan delaktighet av brukaren själv.

### Övrigt

Andelen kvinnor och män med beslut om grupp- eller servicebostad med genomförandeplan vid kontroller under 2016 var 91 % i maj och 98 % i november. Den senaste förbättringen rör sig om en person och härrör till tolkningen av begreppet genomförandeplan. Enligt föreskrift om social dokumentation bör utföraren upprätta en genomförandeplan för insatserna. Den enskilde kan vara delaktig men kan också välja att avstå.



Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr
Utredare/handläggare Gudrun Öjbrandt	Nämnd/styrelse Socialnämnden

### Åtgärdsförslag

En pågående åtgärd är att dokumentationssystemet Procapita under 2017 uppgraderas till Lifecare. Det kommer det att underlätta möjligheten både att upprätta och att följa upp genomförandeplaner.



**§ 77**

Dnr 2017.87

754

**Uppföljning internkontrollplan, Redovisning ekonomiskt bistånd, dokumentation i individärenden**

Enligt socialnämndens internkontrollplan för 2016 skall granskning ske av dokumentationen i individärenden som avser ekonomiskt bistånd. Redovisning lämnas två gånger per år, vid socialnämndens sammanträden i maj och november.

**Förslag till beslut**

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

**Yrkande**

Ordföranden föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag samt att påminna vård- och socialförvaltningen om vikten av att dokumentera barnperspektivet i alla beslut.

**Socialnämndens beslut**

1. Tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag. Bilaga.
2. Påminna vård- och socialförvaltningen om vikten av att dokumentera barnperspektivet i alla beslut.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen

 <b>Strömsunds Kommun</b> Straejmien tjeelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 1 av 3</span> Datum 2017-04-13
Förvaltning Vård- och socialförvaltning/IFO	Ärendenr/diariennr 2017.87-754 <span style="float: right;">Bil SN 2017-05-24 § 77</span>
Utredare/handläggare Wiveca Kjellgren/Lena Norrman	Nämnd/styrelse Socialnämnden

## Rapport internkontroll, dokumentation i individärenden ekonomiskt bistånd

### Inledning

För att på ett strukturerat sätt följa upp handläggningsprocessen av ekonomiskt bistånd inom ekonomienheten används en checklista. Vad som kontrolleras framgår under rubriken Kontrollmoment.

### Process/rutin

Att väsentlig dokumentation finns i ärenden som rör ekonomiskt bistånd

### Vad kontrolleras

- Att det framgår vad ansökan avser
- att det finns aktuella utredningar som visar att rätt till bistånd föreligger
- att det finns aktuella och relevanta akt anteckningar
- att beräkningar har gjorts på ett korrekt sätt
- att det framgår vilken bedömning som handläggaren gjort
- att det framgår att barnperspektivet är beaktat i barnfamiljer
- att det framgår vilket beslut som tagits

### Frekvens

2 gånger/år, vår och höst.

### Kontrollansvar

Kvalitetsutvecklare samt arbetsledning.

### Metod/Hur sker kontrollen

Sökverktyg i Procapita. Sökning på beslut. Listor över beslut om ekonomiskt bistånd under perioden 1 januari – 31 mars 2016 har tagits fram. Slumpvis urval av 10 ärenden fördelade på samtliga handläggare, där orsaks-koden är arbetslös saknar ersättning. Kontroll i respektive persons digitala akt av dokumentation, beräkningar och beslutsmeddelande samt



Förvaltning Vård- och socialförvaltning/IFO	Ärendenr/diariennr
Utredare/handläggare Wiveca Kjellgren/Lena Norrman	Nämnd/styrelse Socialnämnden

kontroll i pappersakt när det gäller skriftlig ansökan om bistånd. Bedömning enligt checklista samt notering av avvikelser när det gäller vad som kontrolleras enligt ovan, men även övrigt som iakttagits i samband med kontrollen och som det behöver föras en dialog i handläggargruppen om.

## Resultat/Utfall

### *Allmänt:*

- i sex av de ärenden som granskats framgick det av akt anteckning eller av beslutsmeddelandet vad ansökan avsåg. I två ärenden delvis och i två ärenden inte alls. Skriftlig ansökan finns nästan alltid i akt.
- I sju av ärendena fanns en aktuell utredning, uppdaterad eller gjord under senaste året, vilket är en förbättring jämfört med förra kontrollen. I övriga tre ärenden fanns äldre utredningar.
- I hälften av ärendena fanns aktuella akt anteckningar och i övriga ärenden fanns det delvis.
- Korrekta beräkningar bedömdes finnas i nio ärenden. I ett ärende hade handläggaren angett att en av föräldrarna bara skulle ha normbeloppet under 15 dagar. Markeringen skulle istället ha gjorts för det barn som bor i familjen varannan vecka.
- Handläggarens bedömning framgick i alla ärenden utom ett. Personen beviljades reducerad norm men anledningen till att normen var reducerad framgick inte av beslutsmeddelandet.
- I två av hushållen fanns barn. I ett ärende var detta tydligt beaktat, och i det andra framgick det inte hur barnperspektivet var beaktat.
- I samtliga ärenden utom ett framgick det tydligt vilket beslut som hade tagits. I ärendet med beslut om reducerad norm borde det ha framgått vad ansökan avsåg. Om personen ansökt om försörjningsstöd, hyra och el skulle ansökan ha avslagits med motivering samt bifallits med reducerad norm för att undvika en nödsituation. Om personen däremot enbart ansökt om reducerad norm var det korrekt att bevilja enligt framställan.



 <b>Strömsunds Kommun</b> Straejmien tjeelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 3 av 3</span> Datum 2017-04-13
Förvaltning Vård- och socialförvaltning/IFO	Ärendenr/diarienr
Utredare/handläggare Wiveca Kjellgren/Lena Norrman	Nämnd/styrelse Socialnämnden

I övrigt framgick det av kontrollen att dokumentationen behöver förbättras särskilt när det gäller akt anteckningar och rubriksättningen. Vad den enskilde ansöker om ska också framgå tydligt när det inte är enbart försörjningsstöd som ansökan avser. Om ansökan avslås eller om det som beviljas inte stämmer överens med ansökan, måste det framgå tydligt så att den biståndssökande kan överklaga beslutet. Beslutet måste också vara motiverat.

Beslutsmeddelandet innehåller ibland uppgifter som istället borde finnas i en akt anteckning. Ibland används besvärshänvisning som rubrik till information om hur man överklagar och ibland står det fullföljdshänvisning.

#### **Åtgärdsförslag:**

- Genomgång av resultatet av granskningen i ekonomigruppen.
- Vikten av att dokumentera händelser av vikt på ett sätt som gör det möjligt att följa ärendets gång. Till exempel ska det framgå av en akt anteckning att en ansökan har gjorts muntligt eller skriftligt samt vad ansökan avser. Även andra händelser av vikt ska dokumenteras och det ska vara lätt att förstå av rubriken vad akt anteckningen innehåller.
- I beslutsmeddelandet anges vilket beslut som har tagits utifrån ansökan. Vid avslag/ delavslag ska motivering alltid finnas med. Texten utformas på ett sätt som är möjlig att förstå för den enskilde.
- Användbara frastexter vid bifall/avslag/delvis avslag ses över i ekonomigruppen och läggs in av systemförvaltaren.
- Frastexten och rubriken som informerar om möjligheten att överklaga ett beslut ses över.



**§ 78**

Dnr 2017.88

770

**Uppföljning internkontrollplan SIP och ISIP första kvartalet 2017**

Enligt socialnämndens internkontrollplan för 2017 ska uppföljning ske av antalet upprättade samordnade individuella planer (SIP) och internt samordnade individuella planer (ISIP). Redovisning lämnas två gånger per år, vid socialnämndens sammanträden i maj och november 2017.

**Resultat/Utfall**

Sammanställningen för första kvartalet 2017 visar att det under perioden januari till mars har upprättats två samordnade individuella planer (SIP samt en internt samordnad individuell plan (ISIP).

**Förslag till beslut**

Socialnämnden föreslås ta del av redovisningen.

**Yrkande**

Ordföranden föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av och godkänner redovisningen. Bilaga.

\_\_\_\_\_

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen

 <b>Strömsunds Kommun</b>	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 1 av 2</span> 2017-04-25
Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/ diariennr 2017.88-770 <span style="float: right;">Bil 2017-05-24 § 78</span>
Utredare/handläggare Wiveca Kjellgren, Michael Ritter	Nämnd/styrelse Socialnämnden

## Rapport internkontroll SIP och ISIP första kvartalet 2017

### Process/rutin

Samordnad individuell plan (SIP) och internt samordnad individuell plan (ISIP), enligt socialnämndens interkontrollplan för 2017. Uppföljning av perioden januari till och med mars 2017.

### Vad kontrolleras/Kontrollmoment

Att en individuell plan har upprättats i samordningsärenden.

### Frekvens

2 ggr/år. Redovisning av resultatet vid socialnämndens sammanträde i maj och i november 2017.

### Kontrollansvar

Kvalitetsutvecklare inom vård- och socialförvaltningen.

### Metod/Hur sker kontrollen

Utskick av frågeformulär för andra halvåret gjordes i slutet av mars 2017 via webbverktyget Easyresearch. Svar kunde lämnas fram till och med den 28 april, därefter stängdes undersökningen. Webbenkäten med frågor skickades till 23 chefer inom förvaltningen och närvård Frostviken (enhetschefer inom LSS och äldreomsorgen, enhetschefer hälso- och sjukvård samt IFO chef och 1:e socialsekreterare).

### Resultat/Utfall

De flesta valde att svara via enkätverktyget. Inom IFO lämnades enkäten ut i skrift och svar lämnades från respektive handläggare direkt till kvalitetsutvecklaren. Efter sammanställning har även IFO chefen svarat i enkätverktyget. Sammanställningen visar att det under andra halvåret 2016 har upprättats två samordnade individuella planer (SIP).

- Flickor 0-17 år, en upprättad plan
- Pojkar 0-17 år, en upprättad plan

I de planer för flickor och pojkar som upprättats har följande aktörer varit delaktiga på olika sätt: barn- och ungdomspsykiatri, individ- och familjeomsorgen, skolhälsovården och skolan.

En internt samordnad individuell plan (ISIP) har upprättats under första kvartalet. Följande aktörer har varit delaktiga LSS, Vuxenheten, Arbetsförmedlingen samt ett personligt ombud.



Förvaltning  
Vård- och socialförvaltningen

Ärendenr/ diariernr

Utredare/handläggare  
Wiveca Kjellgren, Michael Ritter

Nämnd/styrelse  
Socialnämnden

Av 23 utskickade webbenkäter till enhetschefer har 22 svarat.

### **Analys/kommentar**

Svarsfrekvensen (via webben) är för uppföljningsperioden 96 %. Den höga svarsfrekvensen är glädjande. Inom IFO har uppgifterna om upprättade SIP insamlats manuellt från varje enhet och därför har svar inte lämnats via webbenkäten. Svarstiden har varit rimlig och påminnelse har gått ut.

### **Bedömning**

Två upprättade samordnade individuella planer och en internt samordnad plan under första kvartalet 2017 är inte så många, men med tanke på att sammanställningen bara visar antalet som upprättats under tre månader är det inte förvånande. Tidigare har sammanställningen gjorts halvårsvis.

Resultatet visar att arbetet med att implementera SIP som ett arbetssätt för att samordna stödet mellan kommunens socialtjänst, hälso- och sjukvården och andra aktörer för de personer som behöver detta bör fortsätta



**§ 79**

Dnr 2017.89

734

**Uppföljning internkontrollplan, Natffasta i särskilt boende**

Enligt socialnämndens internkontrollplan för 2017 ska natffasta för personer i särskilt boende ska uppgå till i genomsnitt max 11 timmar och följas upp två gånger per år. Redovisning lämnas två gånger per år, vid socialnämndens sammanträden i maj och november.

Redovisning lämnas från mätning v. 13 (14 och 15), 2017. Viss försämring av resultatet har skett. Arbetet sker långsiktigt. Uppföljningar från varje boende visar fortsatt variation på individnivå. Sena näringsriktiga mellanmål och mellanmål som ges på efternatten har stor betydelse för att natffastan kan brytas.

Arbete i linje med framtagna handlingsplan för natffasta och kompetenshöjning fortgår. En utbildning för alla kostombud som arbetar i kommunens särskilda boenden är inplanerad den 8 juni 2017.

**Förslag till beslut**

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.

**Yrkande**

Ordföranden föreslår att socialnämnden tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av och godkänner redovisning och åtgärdsförslag. Bilaga.

\_\_\_\_\_

 <b>Strömsunds Kommun</b> Stræjmien tjelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 1 av 3</span> Datum 2017-05-12
Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr 2017.89-734 <span style="float: right;">Bil SN 2017-05-24 § 79</span>
Utredare/handläggare Michael Ritter/Åsa Engman	Nämnd/styrelse Socialnämnden

## Rapport internkontroll

### Process/rutin

Nattfasta i särskilt boende

### Vad kontrolleras/Kontrollmoment

Nattfasta för personer i särskilt boende ska i genomsnitt uppgå till max 11 timmar.

### Frekvens

Mäts 2 ggr/år med redovisning till Socialnämnden i maj och november. Denna mätning avser v 13 (14 och 15) 2017.

### Kontrollansvar

Enhetschef

### Metod/Hur sker kontrollen

Mätning via MASgruppen Jämtland Härjedalen, sammanställd med stöd av FoU Jämt. Samtliga länets kommuner har deltagit.

Underlag för mätningen skickades ut till enhetschefer i särskilt boende via mail v. 10 tillsammans med information och instruktioner inför mätningen v 13. Vårdpersonal har registrerat under ett dygn v.13 (14 och 15). Insamlingen av uppgifter pågick fram till och med v 15.

Resultaten för de särskilda boendena registrerades in i FoU Jämts webbverktyg. Resultatet har därefter sammanställts och redovisats från FoU Jämt till kommunen.

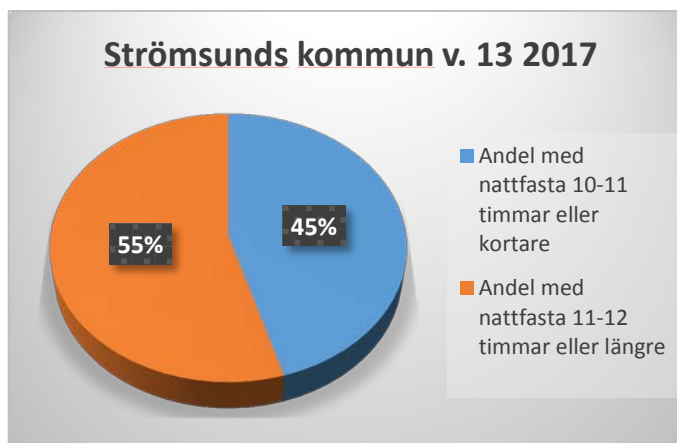
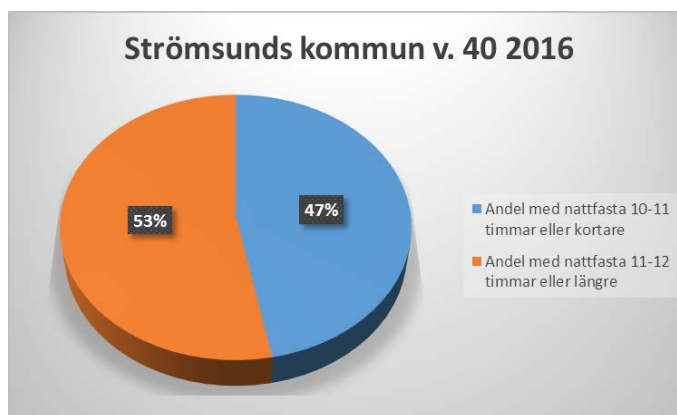
### Resultat/Utfall

Samtliga särskilda boenden i kommunen har deltagit i mätning. 181 personer var bosatta på enheterna vid mättillfället. 174 mätningar har registrerats.



## Jämförelse av mätningarna v 40 2016

Jämförelse av mätningar v 40 2016 visar en viss försämring, där andelen med nattfasta 10-11 timmar eller kortare minskade med 2 %. Nattfasta 11 timmar eller mer har ökad med motsvarande 2 %.



### Analys/kommentar

En jämförelse med mätningen v 40 2016 visar totalt en viss försämring. Det finns en variation mellan boendenas resultat och i vilken omfattning extra nattmål erbjudits med tillräckligt många kalorier för att bryta nattfastan.

Granbacken, Solbacken och Brismarksgården visar ett resultat med >50% andel nattfasta 11 timmar eller kortare våren 2017. Åshamras och Tåsögårdens resultat blev bättre jämförd med mätningen v 40 2016, medan Älvgårdens och Levingårdens resultat blev sämre. Arbetet med den handlingsplan för nattfasta som togs fram i maj 2016 fortgår. Ett utbildnings-

 <b>Strömsunds Kommun</b> Stræjmien tjelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 3 av 3</span> Datum 2017-05-12
Förvaltning Vård- och socialförvaltningen	Ärendenr/diariennr 2017.89-734 <span style="float: right;">Bil SN 2017-05-24 § 79</span>
Utredare/handläggare Michael Ritter/Åsa Engman	Nämnd/styrelse Socialnämnden

paket/webbutbildning om mat och måltider hade tagits fram och genomfördes i viss utsträckning i samtliga särskilda boenden under hösten 2016. Syftet var och är att höja kompetens och kunskap kring måltidens betydelse, spridning av måltider över dygnet och minskad nattfasta. En utbildningsinsats med alla kostombud som arbetar i kommunens särskilda boende är inplanerad innan sommaren.

### **Bedömning och åtgärdsförslag**

Fortsatt arbete med förändring av metoder och arbetssätt samt kompetenshöjning pågår.

Återkoppling och dialog med enhetscheferna fördes den 11 maj 2017. En utbildning för alla kostombud är inplanerad under juni 2017. Dessutom ska sjuksköterskorna uppmuntras att göra riskbedömningar för undernäring tillsammans med vårdpersonalen.

Arbetsledningens och medarbetarnas engagemang är betydelsefullt för att kunna arbeta vidare och vidmakthålla förbättringar.



Mätning av den faktiska nattfastan

Särskilda boenden

# Strömsunds kommun

Vecka 13 (v 14 Tåsjögården och Solbacken, v 15 Levinsgården) 2017

# Bakgrund

Undernäring eller risk för undernäring är vanligt bland äldre, speciellt vid sjukdom och/eller funktionsnedsättning.

Rätt mat och näring är en viktig åtgärd för att förebygga och behandla undernäringstillstånd, det är också en viktig patientsäkerhetsfråga. Säker vård och omsorg med god kvalitet måste baseras på bedömning av risk för undernäring, utredning av orsak till undernäringstillstånd samt adekvat näringsbehandling inklusive uppföljning. Kraven på vården och omsorgen att öka patientsäkerheten har både skärpts och blivit tydligare de senaste åren, bland annat genom nya Patientsäkerhetslagen och Socialstyrelsen föreskrift om förebyggande och behandling vid undernäring (SOSFS 2014:10).

Förebyggande och behandlande åtgärder vid undernäring innebär i första hand att öka energiintaget för individen. En viktig åtgärd för att öka energi- och näringsintag anses vara att sprida måltiderna över en så stor del av dygnet som möjligt och att nattfastan inte överstiger 10-11 timmar.

Framförallt personer med nedsatt aptit kan ha svårt att äta tillräckligt för att täcka sitt behov om måltiderna kommer för tätt. Därför bör mat erbjudas vid minst sex tillfällen under dygnet, fördelat på tre huvudmåltider och tre mellanmål.

Som alltid inom vården och omsorgen måste hänsyn tas till individens egna önskemål.

Ledningskraft har erbjudit Särskilda boenden i länets kommuner att delta i gemensamma nattfastemätningar vid sex tillfällen. Mätningarna har avgränsats till den faktiska nattfastan under ett dygn.

<u>Mättillfälle</u>	<u>Antal kommuner</u>	<u>Antal mätningar</u>
2014 v 37	6	894
2015 v. 11	8	1330
2015 v. 40	8	1040
2016 v. 11	8	1332
2016 v. 40	8	1329

### 2017. v. 13

Det är många faktorer som påverkar nattfastans längd. För att få en rättvis bild av nuläget och för att hitta konstruktiva lösningar på eventuella problem är det viktigt att resultaten analyseras och diskuteras på flera nivåer.

T ex att mätningen genomförs under ett dygn kan ge ett falskt positivt eller negativt resultat på enhetsnivå på grund av tillfälliga händelser och/eller ett litet underlag.

# Nattfastamätning vecka 13, 14 och 15 2017

## *Förebyggande av och behandling vid undernäring*

*SOSFS 2014:10 (M och S) Föreskrifter och allmänna råd*

### **Definition: undernäring**

#### **3 §**

Med **undernäring** avses

(...) ett tillstånd

där **brist** på

**energi, protein eller andra näringsämnen**

har **orsakat mätbara och ogynnsamma förändringar** i kroppens sammansättning eller funktion eller av en persons sjukdomsförlopp.



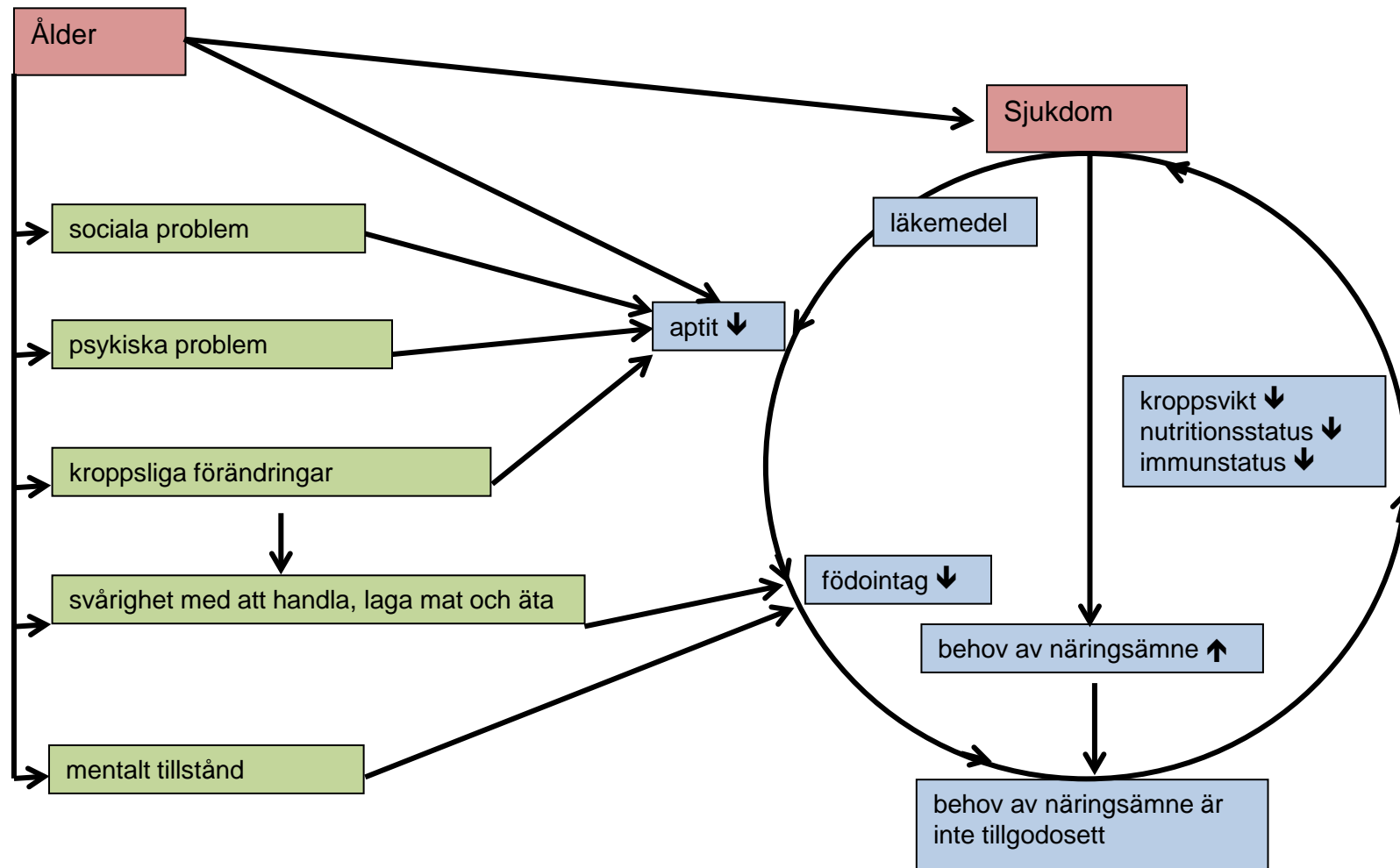
# Nattfastamätning vecka 13, 14 och 15 2017

- **Lång nattfasta är en tidigt tecken på undernäring.**
- En **lång nattfasta** gör att man klämmer in måltiderna under allt färre timmar. Då får den enskilde **inte i sig tillräckligt med näring.**
- Förutom nattfastan **har antalet måltider per dag betydelse** för patienternas näringstillstånd.
- Undernäring kan få än mer långtgående konsekvenser för de drabbade. **Risken att dö** inom en femårsperiod är nästan **fyra gånger högre för undernärda** jämfört med de som är välnärda.

Källa: Alexander Hultman (2016); Lång nattfasta tidigt tecken på undernäring; Tidningen: Forskning & framsteg



# Nattfastamätning vecka 13, 14 och 15 2017



Källa: Ernährung und Flüssigkeitsversorgung älterer Menschen; MDS, 2014



# Nattfastamätning vecka 13, 14 och 15 2017

- Rekommenderade måltider enligt Socialstyrelsens vägledning "Näring för god vård och omsorg" (2011)

Måltid	Tider
Frukost	07.00-08.30
Mellanmål	09.30-10.30
Lunch	11.00-13.00
Mellanmål	14.00-15.00
Middag	17.00-18.30
Mellanmål	20.00-21.00
Nattmål	Vid behov

**men**

## Näringsriktiga måltider inom vård och omsorg, (februari 2017)

Livsmedelverkets nya rekommendationer utifrån Nordiska näringsrekommendationer (NNR)

- Alla dygnets måltider är viktiga. En mindre volym mat per måltid innebär att en traditionell måltidsordning med tre huvudmål – frukost, lunch och middag – många gånger inte är optimal. En måltidsordning med flera små måltider/mellanmål ökar förutsättningen för personer med försämrad aptit att täcka behovet av energi och näring.



# Nattfastamätning vecka 13, 14 och 15 2017

- För många (...) omsorgstagare, främst sköra äldre (...) med minskad aptit, kan en portion (...) vara för stor i förhållande till vad de förmår att äta. Maten kan då behöva göras mer energi- och näringstät för att tillgodose energi- och näringsbehovet med en mindre volym mat.
- En bedömning av lämplig fördelning av näringsämnen, mat och måltider över dygnet bör göras av **kvalificerad personal** och i samverkan mellan måltidsorganisation och vård-/omsorgsorganisation, utifrån kännedom om patienternas/omsorgstagarnas behov och preferenser.
- För att den så kallade nattfastan, (...) inte ska bli för lång bör patienterna/omsorgstagarna erbjudas något att äta eller dricka sent på kvällen och tidigt på morgonen. I praktiken innebär det att vård- och omsorgspersonal behöver ha tillgång till lämpliga mellanmål och drycker dygnet runt.





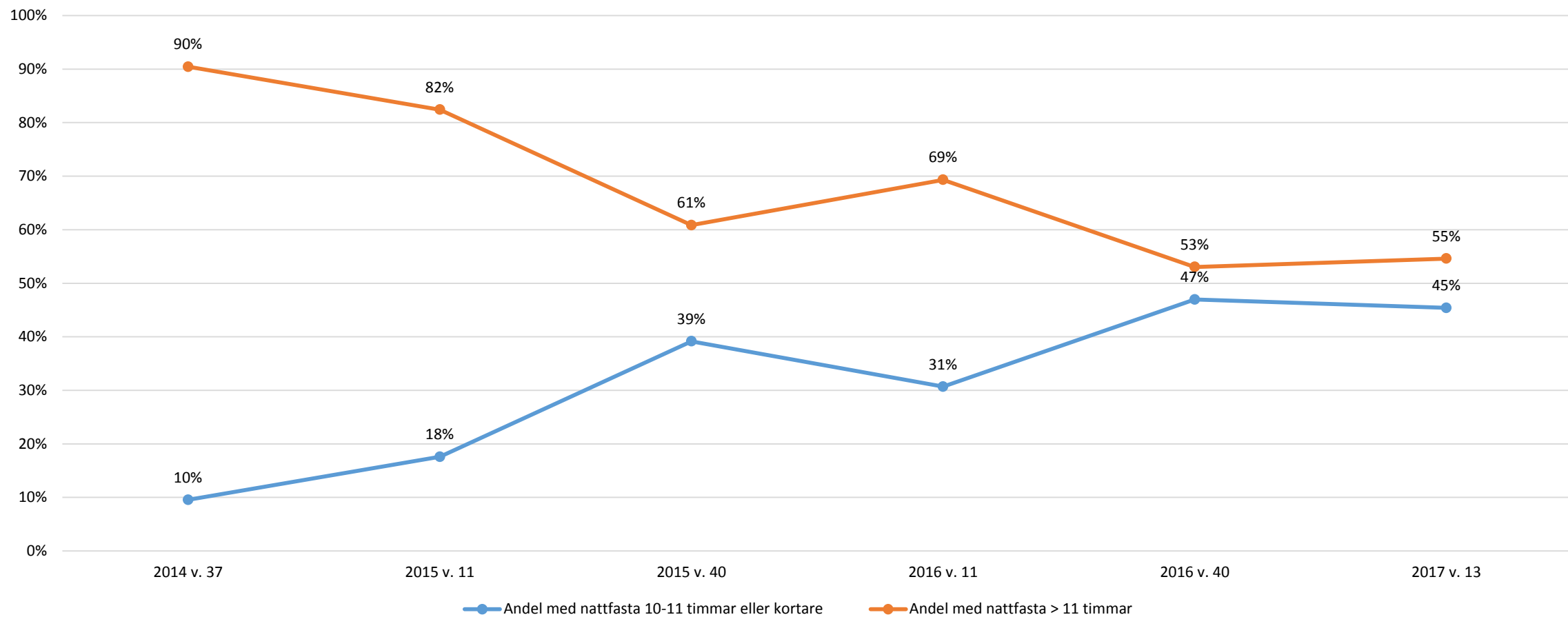
# Nattfastamätning vecka 13, 14 och 15 2017

## Resultat Strömsunds kommun

- **Middag** serveras i nästan alla särskilda boende oftast **redan kl. 16:30** istället för kl. 17.00. (undantag: Levinsgården)
- **64% av alla kvällsmål serveras för tidigt** (oftast redan kl. 19:00 eller tidigare istället för kl. 20:00).
- Konsekvens: **för lång nattfasta** för de flesta vårdtagare.
- Fjärde kvartal 2016 gjordes 168 riskbedömningar i Senior Alert (fall trycksår, undernäring). 114 personer (67,9%) hade risk för undernäring (genomsnitt i Sverige: ca. 60%)



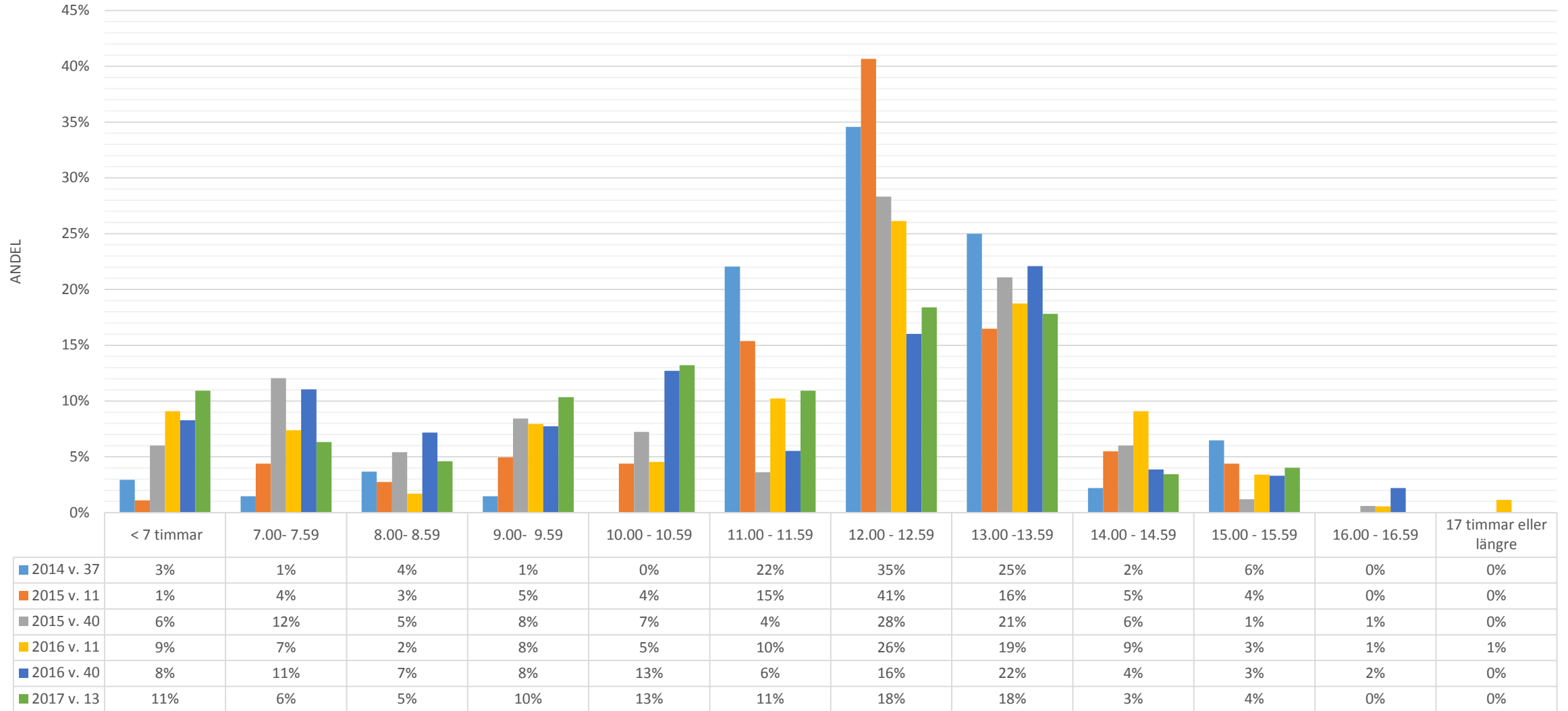
## Strömsunds kommun



	Antal bosatta	Antal mätningar	Andel
2014 v. 37	139	136	98%
2015 v. 11	185	182	98%
2015 v. 40	169	166	98%
2016 v. 11	179	176	98%
2016 v. 40	186	181	97%
2017 v. 13	181	174	96%

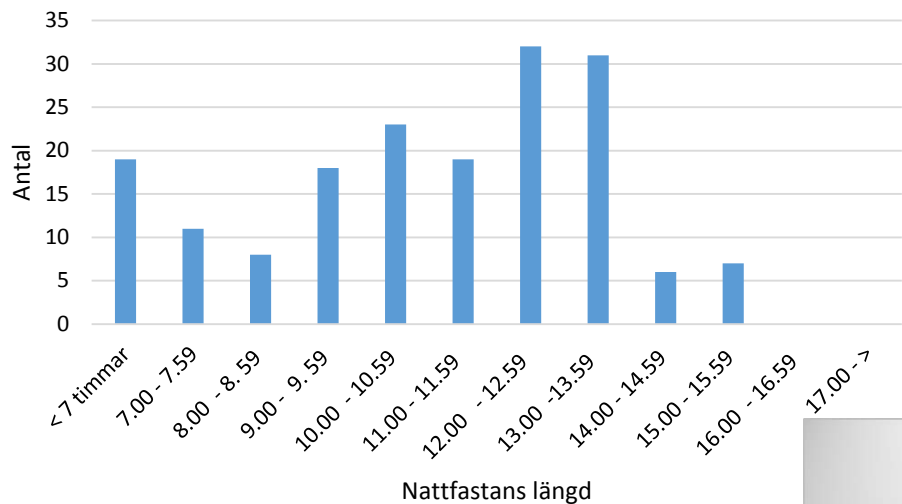
# Strömsunds kommun

■ 2014 v. 37 ■ 2015 v. 11 ■ 2015 v. 40 ■ 2016 v. 11 ■ 2016 v. 40 ■ 2017 v. 13



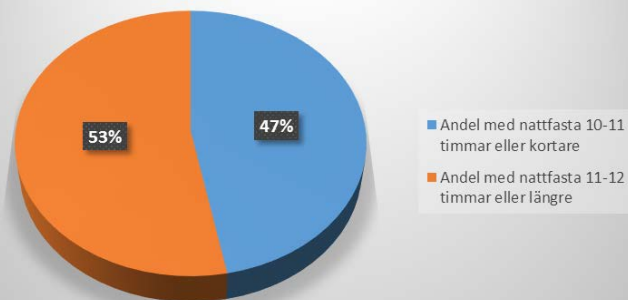
NATTFASTANS LÄNGD

Strömsunds kommun v. 13 2017

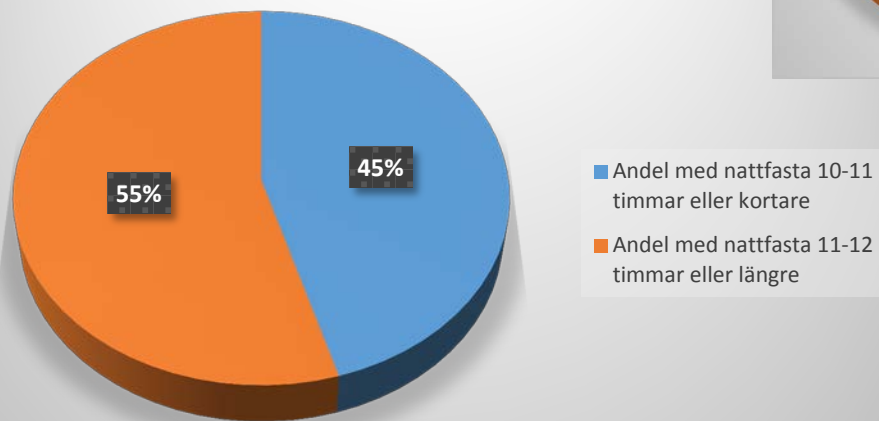


181 personer var bosatta på enheten vid mättillfället  
 174 (96 %) mätningar har registrerats

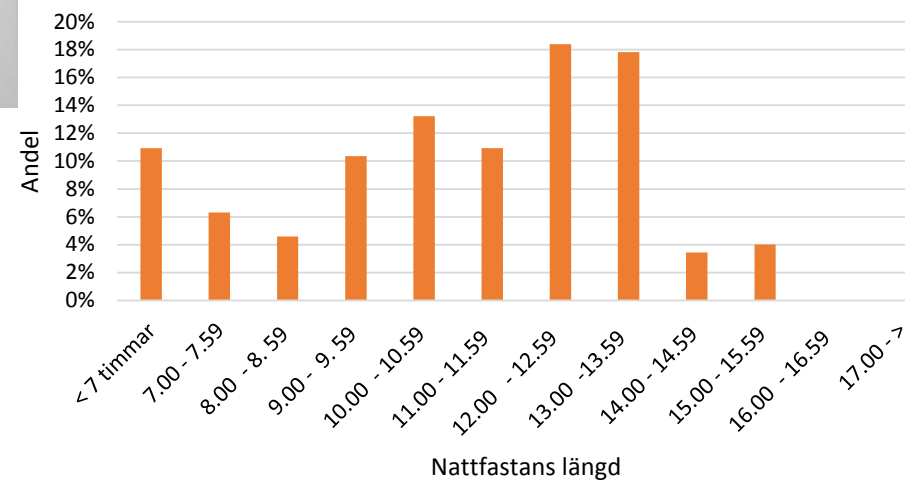
Strömsunds kommun v. 40 2016

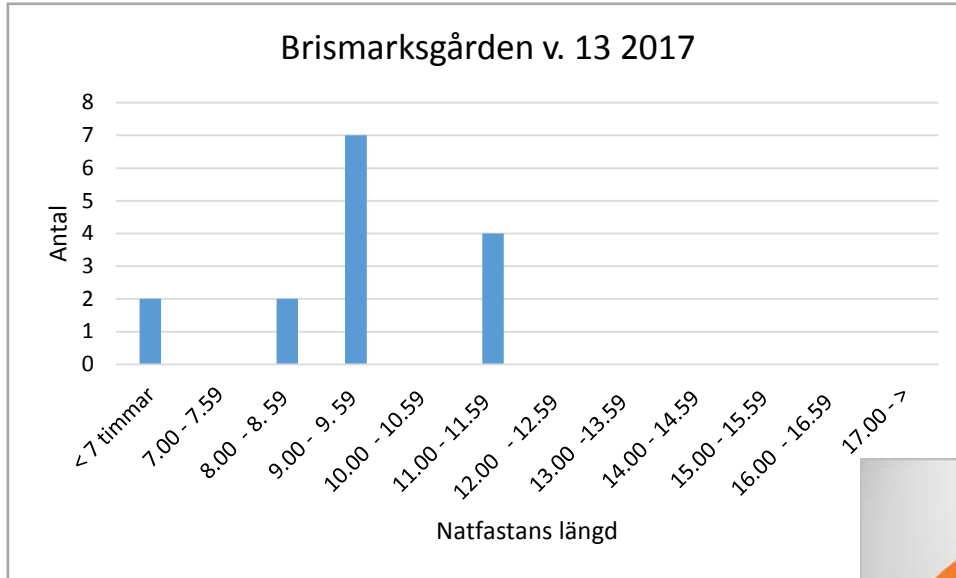


Strömsunds kommun v. 13 2017



Strömsunds kommun v. 13 2017

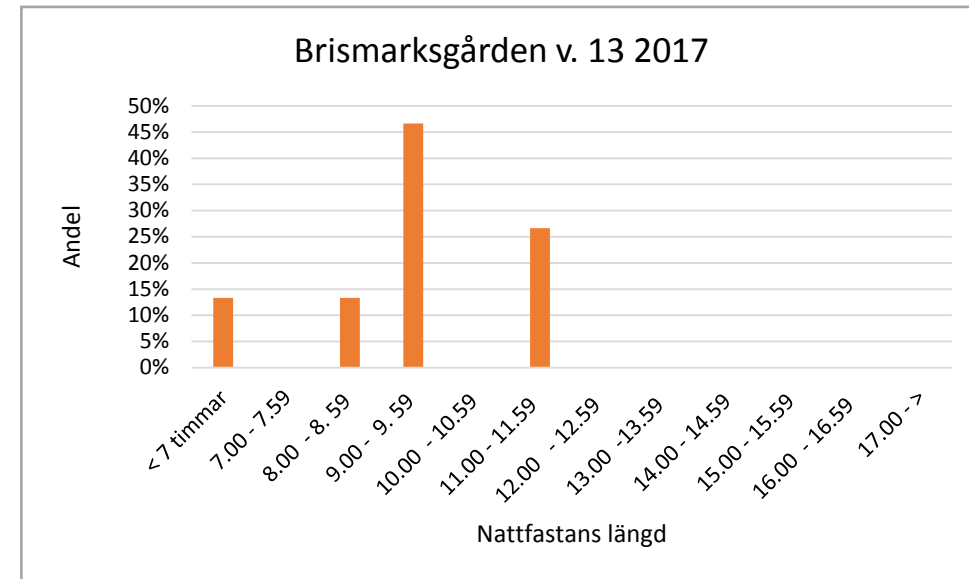
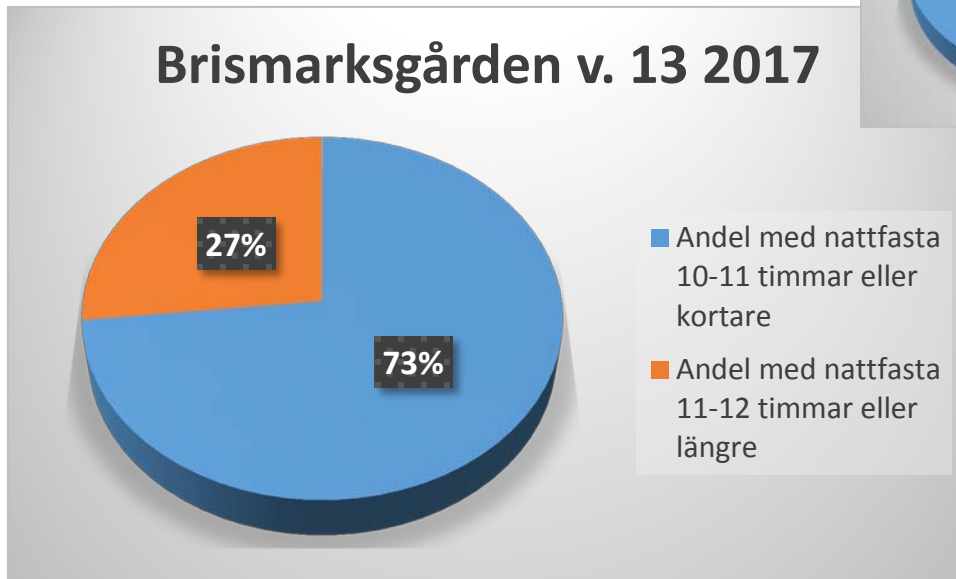
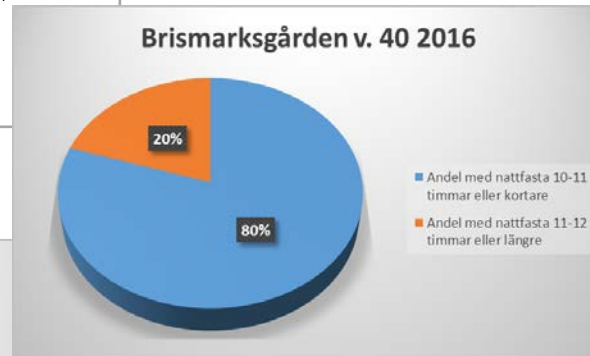




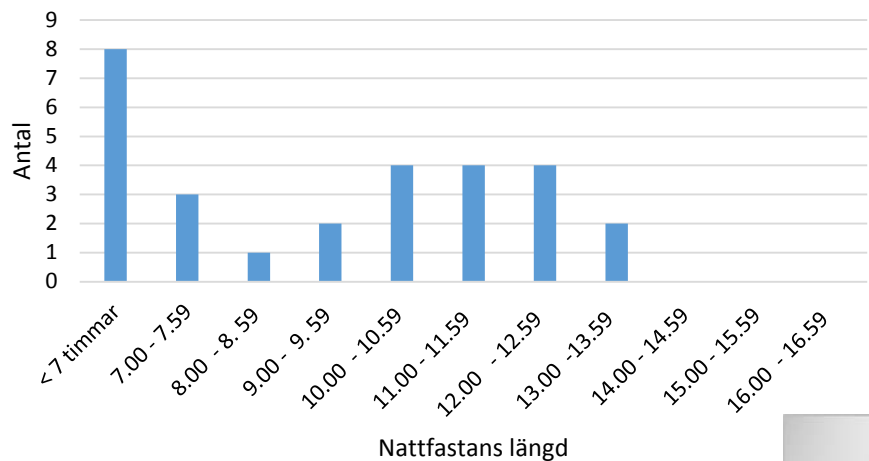
15 personer var bosatta på enheten vid mättillfället  
 15 (100 %) mätningar har registrerats

Kommentarer:

En person med 12 timmar har ej erbjudits mellanmål,  
 vill sova enligt kommentar.



Granbacken v. 13 2017

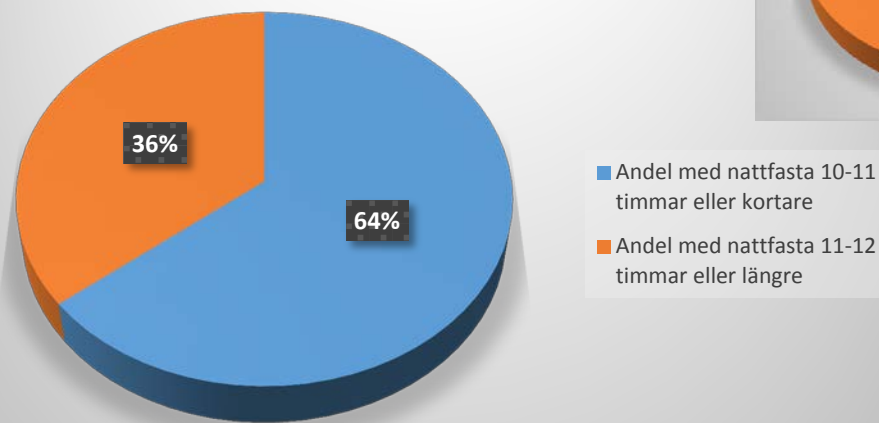


31 personer var bosatta på enheten vid mättillfället  
28 (90 %) mätningar har registrerats

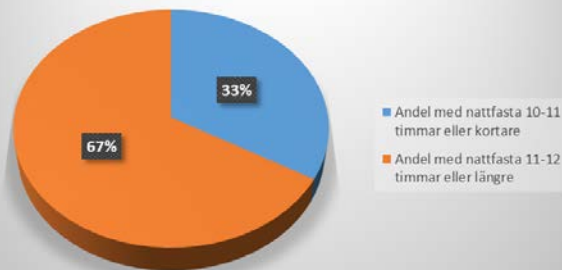
Kommentarer:

Bland de 31 personer finns tre personer som hantera mellanmål under natten själva. Därför dokumenterade man inte, hur lång deras nattfasta är. Motsvarande kommentarer enligt dokumentation: "Fikar själv tidigt på morgonen". "Har eget fika som hen ta på natten".

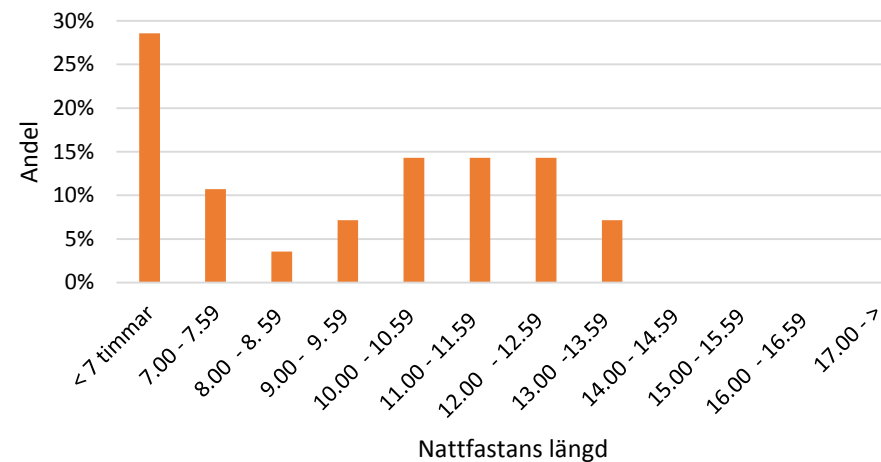
Granbacken v. 13 2017

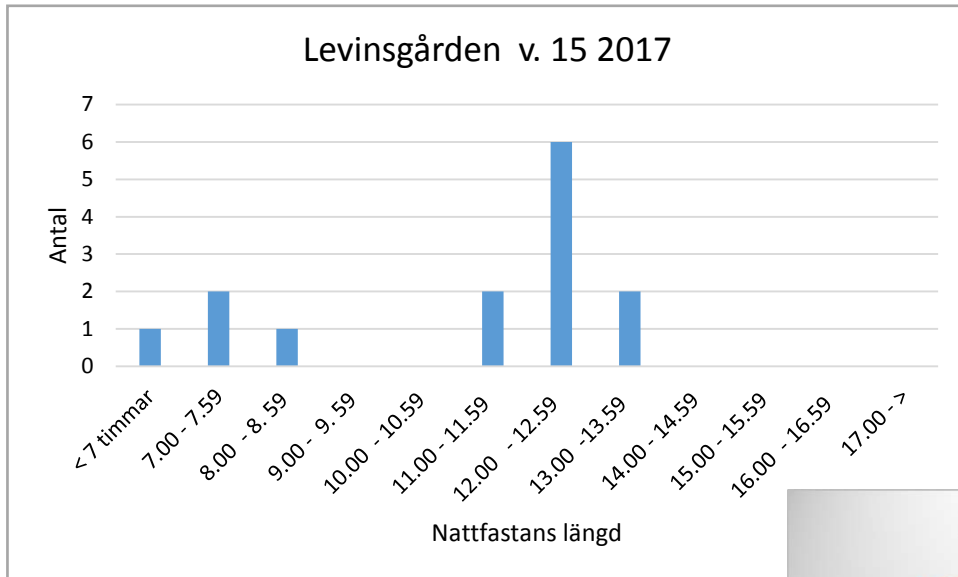


Granbacken v. 40 2016



Granbacken v. 13 2017

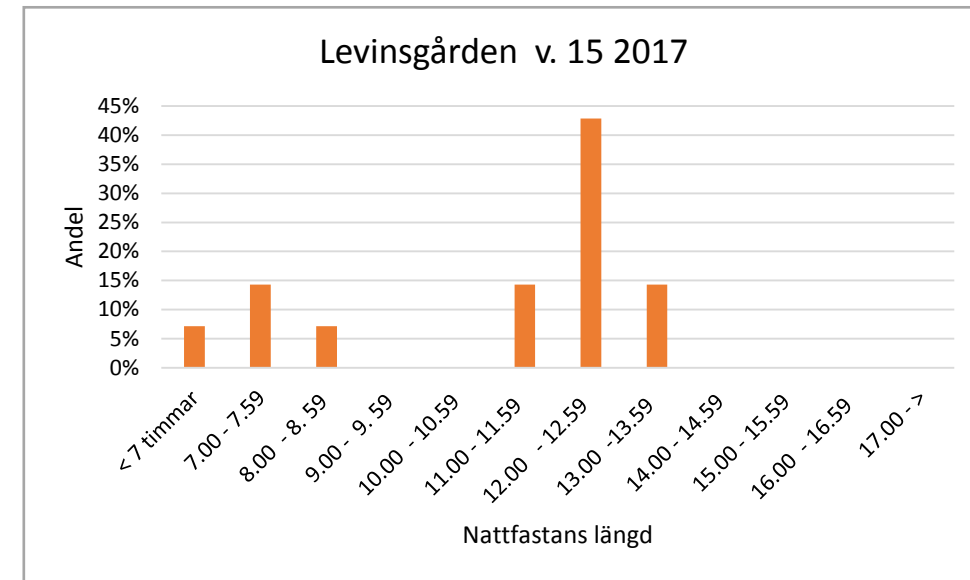
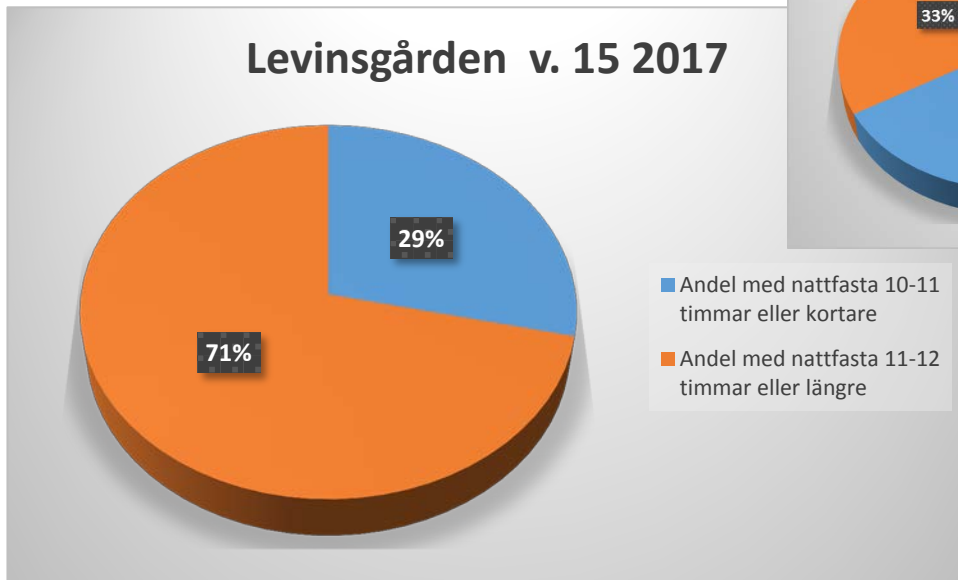
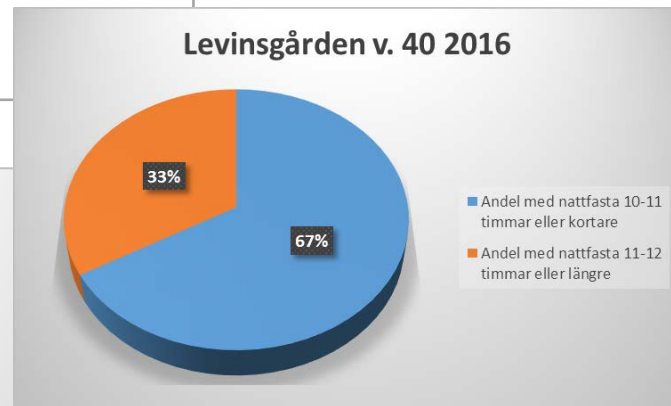




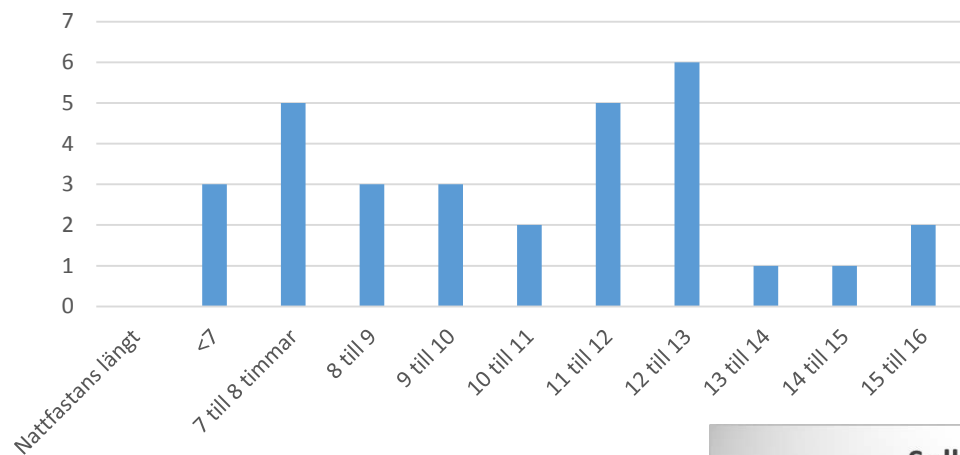
15 personer var bosatta på enheten vid mättillfället  
 14 (93 %) mätningar har registrerats

**Kommentarer:**

En person räknades inte med ovan pga pall. skede, äter inget. Två personer med 13 timmar, en person med 12:30 och en person med 11:55 ej erbjudits mellanmål, de sov. En person med 12:30 som mådde illa. En person som tackade Nej till kvällsmål.

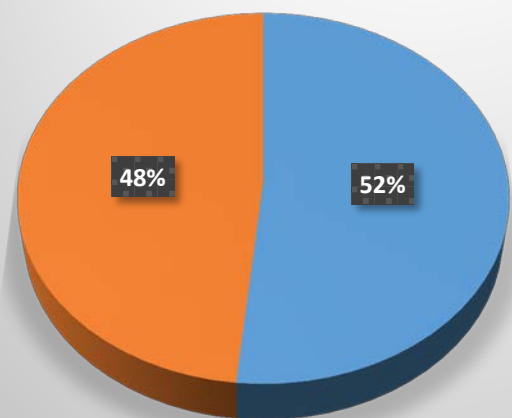


SOLBACKEN  
nattfasta v 14 2017



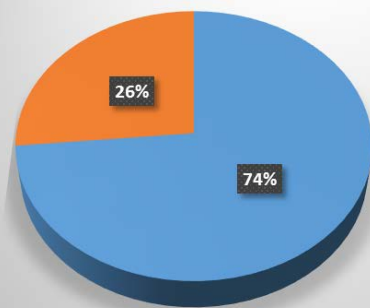
31 personer var bosatta på enheten vid mättillfället  
34 (100 %) mätningar har registrerats

SOLBACKEN  
nattfasta v 14 2017



■ andel med nattfasta 10-11 timmar eller mindre  
■ andel med nattfasta >11 timmar

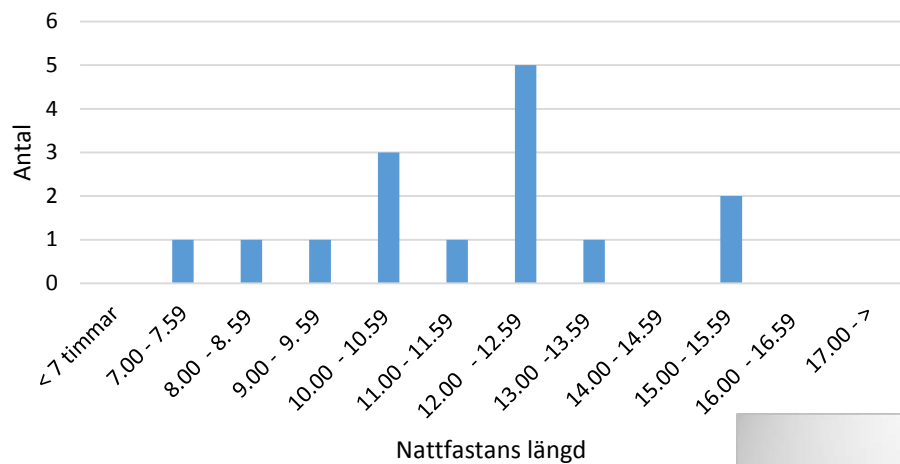
Solbacken v. 40 2016



■ Andel med nattfasta 10-11 timmar eller kortare  
■ Andel med nattfasta 11-12 timmar eller längre



Tåsjögården v. 14 2017

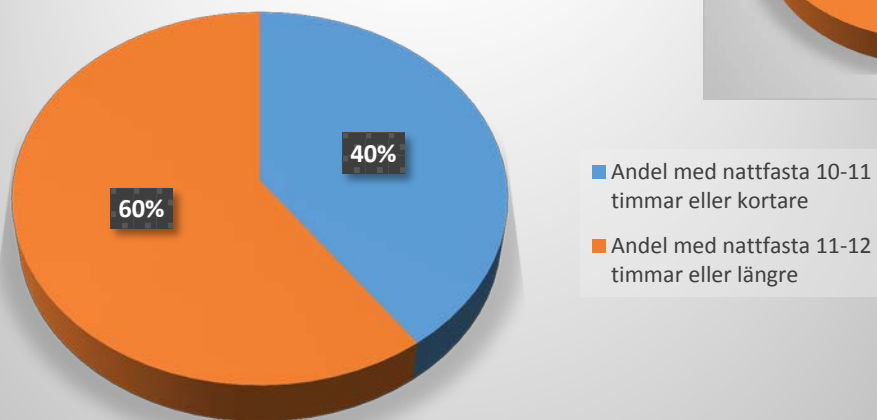


17 personer var bosatta på enheten vid mättilfället  
15 (88 %) mätningar har registrerats

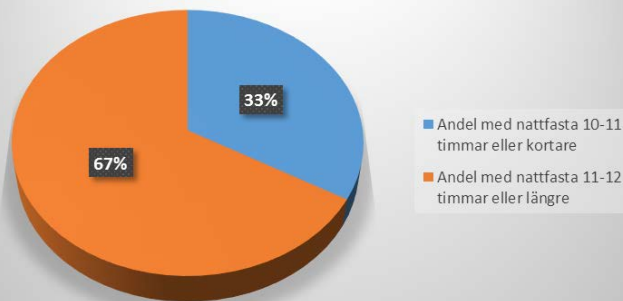
Kommentarer:

Tre personer med > 12 timmar hade man erbjudit mellanmål, men de tackade nej, enligt kommentar. Två var ej på plats vid mättilfället

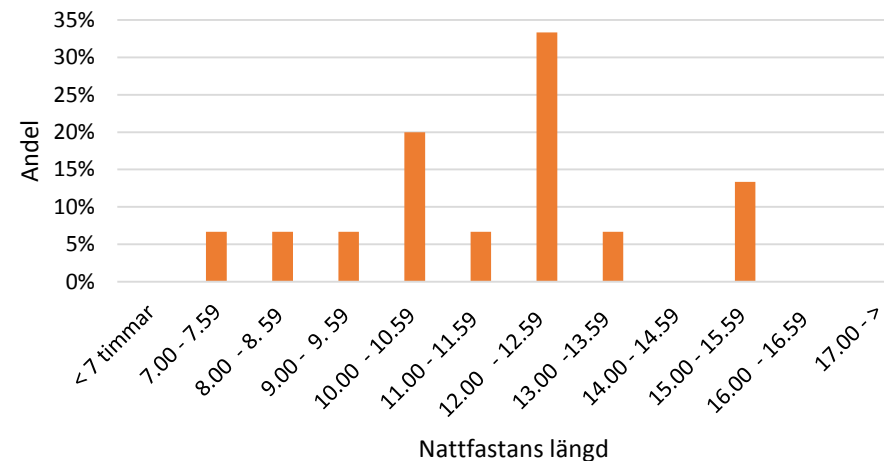
Tåsjögården v. 14 207



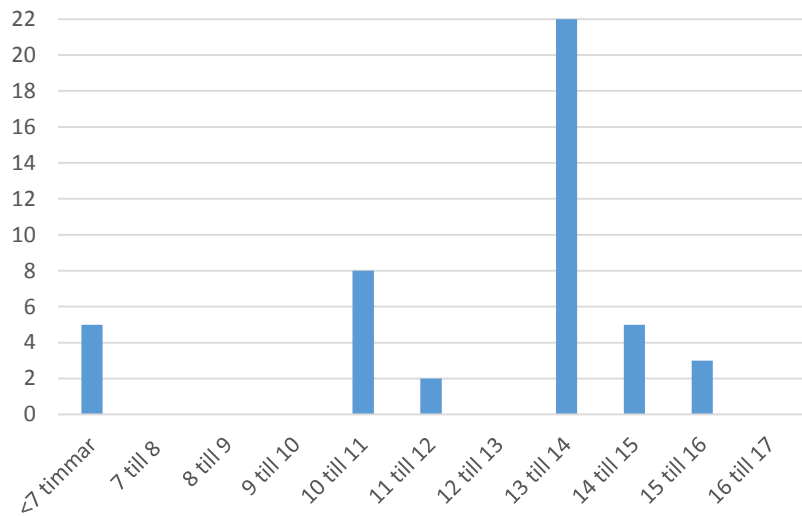
Tåsjögården v. 40 2016



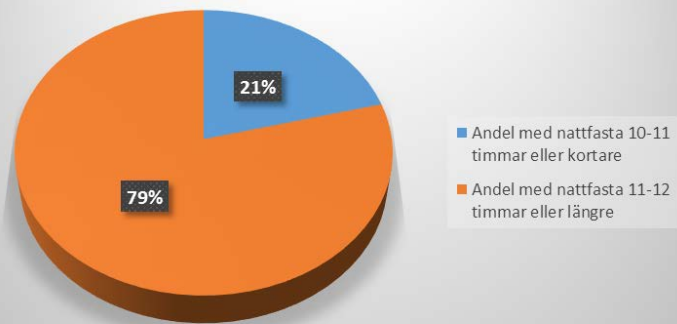
Tåsjögården v. 14 2017



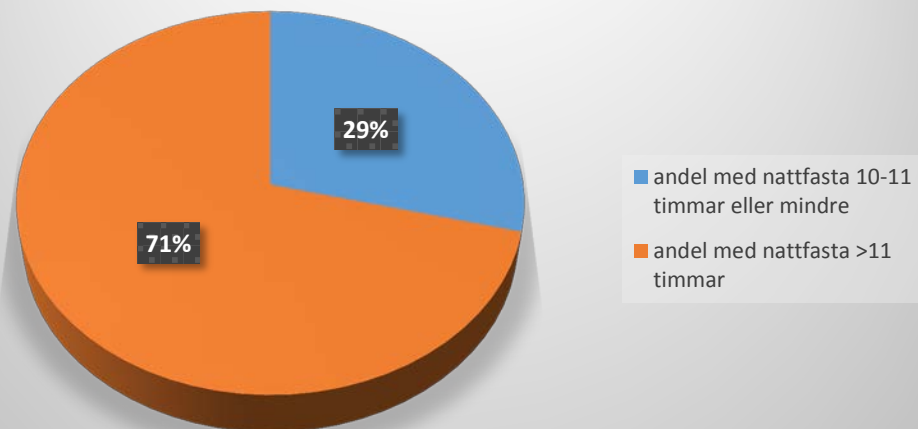
## ÅSHAMRA nattfastamätning v 13 2017



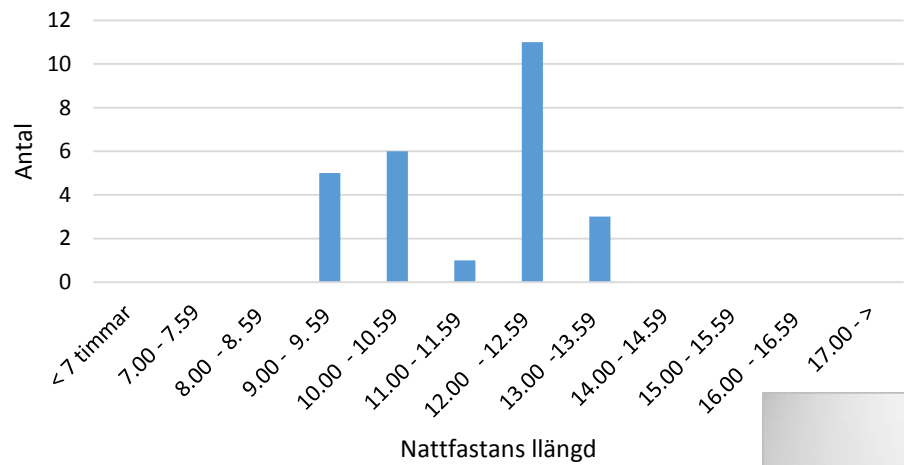
## Åshamra v. 40 2016



## ÅSHAMRA nattfastamätning v 13 2017



Älvgården v. 13 2017

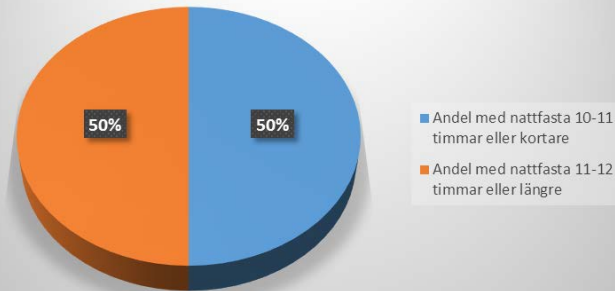


26 personer var bosatta på enheten vid mättillfället  
26 (100 %) mätningar har registrerats

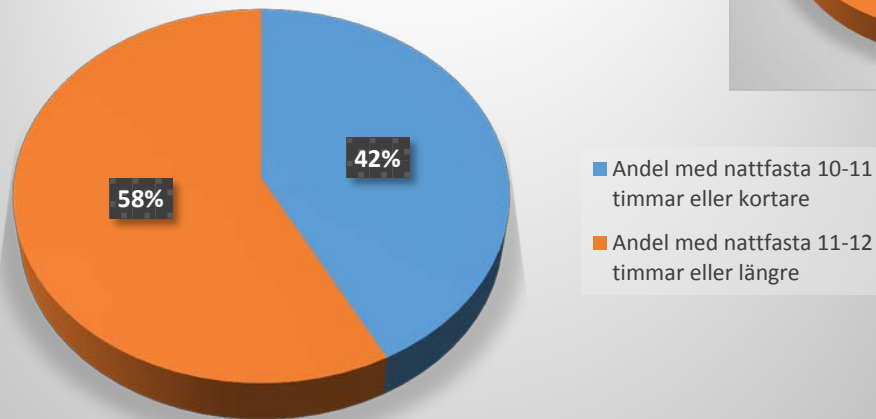
Kommentarer:

I kommentarer anger man, att alla som har >12 timmar nattfasta fick inga erbjudande för mellanmål, eftersom de sov.

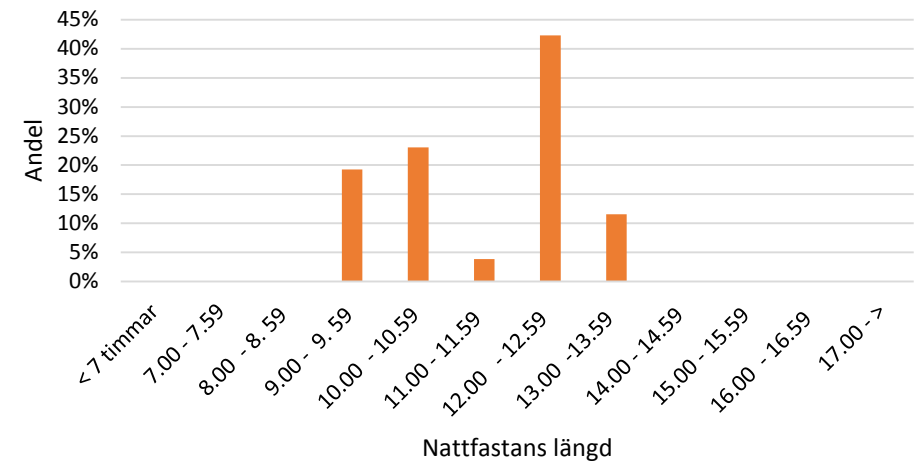
Älvgården v. 40 2016



Älvgården v. 13 2017



Älvgården v. 13 2017





**§ 80**

Dnr 2017.90

700

**Uppföljning internkontrollplan, Anhörigstöd**

Enligt socialnämndens internkontrollplan för 2017 så ska uppföljning ske att planerade aktiviteter gällande anhörigstöd har genomförts. Redovisning lämnas två gånger per år, vid socialnämndens sammanträden i maj och november.

**Förslag till beslut**

Socialnämnden tar del av och godkänner redovisningen.


**Yrkande**

Ordföranden föreslår att socialnämnden beslutar enligt förslag till beslut.

**Socialnämndens beslut**

Tar del av och godkänner redovisningen. Bilaga.

\_\_\_\_\_

 <b>Strömsunds Kommun</b> Straejmien tjjelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 1 av 2</span> Datum
Förvaltning Vård och socialförvaltning	Ärendenr/diariennr. 2017.90-700 <span style="float: right;">Bil SN 2017-05-24 § 80</span>
Utredare/handläggare Berit Nordkvist	Nämnd/styrelse Socialnämnden

## Rapport internkontroll

### Process/rutin

Anhörigstöd

### Vad kontrolleras/Kontrollmoment

Uppföljning av att planerade aktiviteter har genomförts

### Frekvens

Två gånger per år

### Kontrollansvar

Samordnare anhörigstöd

### Metod/Hur sker kontrollen

Uppföljning utifrån aktivitetsplan

### Resultat/Utfall

#### Information till anhöriga

Information om anhörigstöd finns på kommunens hemsida, samt broschyrer i kommunhuset entré och via kommunens kontaktpersoner.


Dessutom har information skickats ut av samordnare för anhörigstöd via brev till föreningar, information i kommunala pensionärsrådet, via mejl till kommunens kontaktpersoner för anhörigstöd samt enhetschefer i kommun och primärvården för spridning till anhöriga.

#### Aktivitet/ föreläsning för anhöriga

Inget under perioden januari- april

#### Anhörigträffar i särskilt boende

Under perioden januari - april 2017 har man inte anhörigträffar i kommunens särskilda boenden.

 <b>Strömsunds Kommun</b> Stræjmien tjjelte	<b>TJÄNSTESKRIVELSE</b> <span style="float: right;">Sidan 3 av 3</span> Datum
Förvaltning Vård och socialförvaltning	Ärendenr/diariennr. 2017.90-700 <span style="float: right;">Bil SN 2017-05-24 § 80</span>
Utredare/handläggare Berit Nordkvist	Nämnd/styrelse Socialnämnden

### Anhörigträff i bostad med särskild service

Under perioden januari - april 2017 har man inte haft anhörigträffar i boenden med särskild service

### Intern information till chefer

Information om program för anhörigstöd och handlingsplan för stöd till anhöriga har lämnats av verksamhetscontroller på chefsträff den 9 mars samt den 6 april om kommande dialog med vårdpersonal till hösten

### Intern information till all personal

Information till personal om stöd till anhöriga har lämnats via förvaltningens nyhetsblad mars/ april 2017.

### Intern dialog

Samordnare och kontaktpersoner har haft träff den 21 mars.

### **Övrigt**

Samordnare deltog under perioden jan-april i länets nätverksträff i Östersund den 10 april.

Samarbete pågår med Röda korset Hammerdal, pensionärsföreningar och svenska kyrkan.

11 april deltog samordnare för anhörigstöd och konatktperson för Röda korset Hammerdal i webinarium (Seminarium på nätet) via nationellt kompetenscentrum. Ämnet var "Introduktion till utbildningen anhöriga i fokus- samverkan mellan offentlig verksamhet och frivillig- intresseorganisationer "

### Information externt

Information sprids externt via kontaktpersoner för anhörigstöd samt via samordnare.

Inbjudan har gått ut från samordnare till vård o omsorgscollege om föreläsningar som kan vara av intresse



## § 81

### **Aktuell information**

Socialchefen informerar om aktuellt läge inom vård- och socialförvaltningen.

#### **Individ- och familjeomsorgen, IFO:**

- Utvecklingsmedel har rekviderats med 117 tkr för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn m.m.
- Möte med Arbetsmiljöverket (uppföljning socialsekreterare). Mycket bra arbete har genomförts och en del återstår. Fortsatt uppföljning kommer att ske från Arbetsmiljöverket, vissa svar ska lämnas i oktober.

#### **Sociala samrådsgruppen, SocSam och Sociala vård- och omsorgsgruppen, Svom:**

- Sammanställning har skett av kostnader för personlig assistans i länet. Ca 50 mnkr i extra kostnader bedöms belasta kommunerna i länet på grund av striktare bedömningar från Försäkringskassan.
- Rapport från KIVO-projektet.
- Arbetsförmedlingen upphandlar inte längre undersköterskeutbildning men kommer troligtvis att upphandla vårdbiträdesutbildning 40 veckor 800 poäng.  
Diskussion om förslag till gemensamt boende i länet för särskilt vårdkrävande psykiskt sjuka (ca 6 platser).

#### **Bemanning i verksamheten sommaren 2017:**

- Ganska bra läge inom äldreomsorgen och LSS.
- Ansträngt rekryteringsläge inom hemsjukvården Backe Hoting Tåsjö.

#### **Aktiviteter i särskilt boende**

Ordföranden informerar om målarциkel som arrangeras vid särskilda boenden i Strömsund, Granbacken och Solbacken. Syftet är att deltagarna ska få prova på att använda färg och fantasi och ha en trevlig samvaro.



**§ 82**

**Anmälan av arbetsutskottets delegeringsbeslut vid sammanträde den 10 maj 2017**

**Socialnämndens beslut**

Delegeringsbesluten läggs till handlingarna.

\_\_\_\_\_





**§ 83**

**Beslut enligt socialnämndens delegationslista**

Vård och socialförvaltningens delegationsbeslut för april 2017.  
redovisas.

**Socialnämndens beslut**

Delegeringsbesluten läggs till handlingarna.

---



## § 84

### Delgivningar

1. Datainspektionen meddelar den 18 april 2017 att kreditupplysningsföretaget Bisnode måste skärpa säkerheten.
2. Datainspektionen meddelar den 24 april 2017 att förslag till nationell läkemedelslista måste ta hänsyn till kommande dataskyddsförordning som börjar tillämpas i Sverige och övriga Europa i maj nästa år.
3. Datainspektionen meddelar den 25 april 2017 att skarp kritik riktas mot hanteringen av patientuppgifter i Gävle.
4. Datainspektionen meddelar den 25 april 2017 om stopp för spridning av hälsouppgifter från e-tjänsten Hälsa för mig.
5. Datainspektionen meddelar den 4 maj 2017 att rätten att bli glömd, det vill säga möjligheten att få sökresultat borttagna, kan gälla globalt.
6. Datainspektionen meddelar den 5 maj 2017 att MSB:s sensorsystem måste regleras i lag.

Dnr 2015.199

772

7. Kommunfullmäktiges beslut den 27 april 2017 § 19, Antagande av ny hjälpmedelpolicy.
8. Kommunfullmäktiges beslut den 27 april 2017 § 26, Val av ersättare i socialnämnden för tiden intill den 31 december 2018 efter avgående Gert Norman (V).
9. Kommunfullmäktiges beslut den 27 april 2017 § 27, Avsägelse från Tovar Eriksson (V) av uppdraget som ersättare i socialnämnden.
10. Kommunfullmäktiges beslut den 27 april 2017 § 28, Val av ersättare i socialnämnden för tiden intill den 31 december 2018 efter avgående Tovar Eriksson (V)
11. Skrivelse från Verner Hammar (S) den 7 maj 2017 med avsägelse av alla politiska uppdrag inom Strömsunds kommun.



**§ 84** (forts.)

12. Beslut § D A 3 den 27 mars 2017 med erinran till Restaurang Blå Huset med stöd av 9 kap 17 § alkohollagen (2010:1622) då tillståndshavaren inte följt de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag.
13. Kontrollrapport från oanmäld inspektion av livsmedelsverksamhet vid Brismarksgården i Hoting den 5 april 2017.
14. Beslut § D A 4 den 27 april 2017 med tillståndsbevis för Hammerdals Byggnadsförening UPA att servera alkoholdrycker vid Svartvikens idrottsplats 30 april, 17 juni samt 18-19 augusti 2017.

**Socialnämndens beslut**

Delgivningarna läggs till handlingarna.

\_\_\_\_\_



**§ 85**

Dnr 2017.92

751

**Begäran om information om HVB-hem**

Socialnämnden efterfrågar information om boendesituationen vid Rosenkvartsen i Backe.

**Yrkande**

Ordföranden yrkar att vård- och socialförvaltningen får i uppdrag att lämna information om boendesituationen vid Rosenkvartsen i Backe vid arbetsutskottets sammanträde den 7 juni 2017.

**Socialnämndens beslut**

Vård- och socialförvaltningen får i uppdrag att lämna information om boendesituationen vid Rosenkvartsen i Backe vid arbetsutskottets sammanträde den 7 juni 2017.

---

**Beslutsexpediering**

Vård- och socialförvaltningen